

SAMUELI LA SEIA

Yá pò kú láe bee guu

Anabi Samueli pò wà àà tó kpà láe beee n a lá pò téio mé d̄baana gbezāna ũ. D̄baanapio mé gbéó m̄sina pò Lua n̄ díle Isailiõne, tó yá n̄ léo ũ. Aa zíkè læ plaplae: Aa de bùsu gbāadeo ũ, mé aa ea de lousisikpe gbẽ z̄õõ ũ lo e wàõ gé kía kpái Isailiõne. (1-7). Isailio ye d̄baana bee taaci lo, aa ye wàõ kía v̄le sa. Samueli d̄õ ké Lua mé Isailio kía ũ, āma Isailio gá nàwà, ã à kía kpàné, àà tón Saulu (8-10). I gēgēo, Saulu pākpa Luazi, ã Lua gĩ àà kíakēi. (11-15). Bee gb̄ea Lua èwaasona Davidi sè àà z̄õle Saulupi gb̄eu. Davidi nà zíkēa kí Sauluēwa, ã à d̄ókè n̄ kíakeyāõ, e à gè bàalè Saulupiē, asa Saulu ye à àà d̄ee. (16-30) lé Lua Saulu gb̄aalaoa n̄ Luapi gb̄ākāfia Davidiēo yá b̄õõlekewēē. Lápi láak̄i Saulu n̄ a n̄eõ ḡaga s̄is̄ipoleu ḡõõ pò aale z̄ika n̄ Filit̄eõ (31).

Lápi lé dadawēē ké Lua mé a gbéó kía ũ ado. Lua mé iko v̄imá, mé ì yáḡõḡõné. Sema Lua gb̄épio n̄ n̄ kiao lí misiilè, aalio z̄ike àà yáwa.

Elikana n̄ a gbéó

¹ Ḡõee ku Lama, Eflaiũ bùsu gus̄is̄ideu. Zufi buiē, àà tón Elikana, Yeloaũ néē. Eflaiũ bui pò w̄i me Zufipi mé Tou ì, ã Tou Elihu ì, ã Elihu Yeloaũpi ì. ² Elikana no v̄i mèn plaē, a s̄eia tón Ana, a plaade Penina. Penina mé n̄eade ũ, Ana s̄õ fiē. ³ W̄ē n̄ w̄eõ ḡõēpi ì b̄õ a w̄éleu à gé Silo Dii Ziḡõde s̄is̄ii, ã ì sa'owà. Eli n̄eḡõē

mèn plaɔ ɔfini ní Finɛasio ku we Dii gbàgbanaɔ ũ. ⁴ Goo pɔ Elikana sa'ò, ì a nòɔ kpa a na Peninawa ní a nɛgɔɛɔ ní a nɛnɔɛɔ pii, ⁵ ɔ ì a lɛɛ pla kpa Anawa, asa a yeaàziɛ, baa ké Dii aà kè fii ũ. ⁶ Aà gɔapi sɔ Ìɔ aà ke pɔɔpɔɔ aà fiike yáí, ké aà nòɛ e fɛɛ. ⁷ Maa Ìɔ kèè wē ní wēo. Tó Ana gè Dii kpéu, aà gɔapi ì aà ke pɔɔpɔɔ, ɔ ì ɔɔɔ à fua pɔble. ⁸ ɔ aà zá ì aà lá: Bóme n le, níle ɔɔɔ, ni pɔbleo ni? Akea n nòɛ ɔ̀ɔkpàì? Má dɛnɛ nɛgɔɛ mèn kwiao lé?

⁹ Ziewa ké aa ku Silo, aa pɔblè aa làa, sa'ona Eli zɔlɛa kílau Dii kpé kpeɛɛ, ɔ Ana fèlɛ ¹⁰ ní nòɛyaa zɔɔɔ, à wabikè Diiwa ní ɔɔɔo maamaa. ¹¹ ɔ à lɛkè Diiwa à mè: Dii Zigɔde, to mapi n zòblena yá dɔngu! Ma wēnagwa! Tó ma yá i sãngu, mé n ma gba nɛgɔɛ, má aà kpama n pɔ ũe e aà wēni léu, gē a táa'o aà miwa bauo.* ¹² Ké aà wabikɛa Diiwapi lé láao, ɔ Eli lé aà gwa soee. ¹³ Ana lé yápi o a sɔue, aà lé mé lé ke úi'ui, i yá'o à bò a léwa gbēe mào. Eli lé e vɛɛ lé aà dɛɛ, ¹⁴ ɔ a dè: Nyɔɔ vɛɛdɛ ke e bɔɛ ni? Mikē vɛɛwa. ¹⁵ ɔ Ana wèwà à mè: I ke maa no Baa! Nɔɛ pɔsiaden ma ũ, mi vɛɛ ge í gbāae mio. Máɛ a yá'ɔmaɔ siu Diiɛɛ. ¹⁶ Nsu mapi n zòblena dile nɔɛ pã ũo. Ma nòɛ ɔ̀ɔkpaa ní ma kua bíli guuo mé tò máɛ wabikɛ la e tia. ¹⁷ ɔ Eli dè: Ta niɛ musu. Isailiɔ Lua n gba pɔ pɔ n a wabikèwa. ¹⁸ ɔ Ana mè: To mapi n zòblena yá kángu. ɔ à tà à pɔblè, aà oosisi làa.

Samueli ia

¹⁹ Ké gu dò, aa fèlɛ káaukaau aa gè kùlɛ Diiɛ. ɔ aa èa tà ní bɛ wéleu Lama. Ké Elikana wùlɛ ní a na Anapio, aà yá dò Diigu. ²⁰ Wē bee ɔ à nɔ̀sì à nɛ'í

* **1:11** Nao 6.5

gõε ũ, ̄ à tɔkpàè Samueli,† asa à mè: Ma àà wabikè Diiwaε.

²¹ ̄ Elikana f̄εε ní a bεdeɔ píi, aa èa gè sa pɔ wí o wē ní wēo oi Diiwa, aai lé pɔ wa kèwà flabo. ²² Ama Ana i gεo. A ò a záε: Tó népi kè, ̄ má gé àà ɔbi Diiε, i gɔ àò ku we gɔɔpii. ²³ ̄ àà zá òè: Lá à kènε maa kε. Káma bo e àà k̄. Dii to yápi kεε. ̄ nɔεpi a nε gwà e à gè kè.

²⁴ Ké à kè, ̄ à àà sè gèò Lua kpéu Silo ní zugaaε wè àaɔo ní p̄εtio koko do ní v̄εεo tùu do. Népi kè gɔgbāana ũ. ²⁵ Aa gáaepi kòlokpa, ̄ aa gè ní népio Eli kíi. ²⁶ ̄ Ana òè: Baa, gáafaakεmεε! N n kuaο, máme má nɔε pɔ zε lé wabikε Diiwa ní wáa la ũ. ²⁷ Néε bee wabi má kè Diiwa, ̄ à ma gba pɔ pɔ má gbèawapi. ²⁸ A yáí ma mɔ àà kpái Diiwa, ààò ku àà pɔ ũ e a wēni léu. ̄ aa kùε Diiε we.

2

Ana Dii sáaukpaa (Luk 1.46-55)

¹ ̄ Ana Dii s̄isi à mè:
Ma n̄εε lé yáalɔ Diiwa,
ma mi daa ía Dii yáí.
Máε pɔnake ma ibεεɔwa,
ma pɔ kèna ké à ma suabà.
² Gb̄ε kua adoa lán Diiwao,
gb̄ε ku laaàwao,
gb̄εsie ku lán wá Luawao.
³ Asu yābɔε ní ȳɔɔo,
ásu to walayā bɔ á léuo,

† **1:20** Bee mè Dii mà.

asa Dii Lua mé yápiidōna ũ,
 ɔme ì wá yákeaw yō.

⁴ Negōnao sá è'ε,
 funao gbāa do ní pi.

⁵ Gbé pó kà yāao lé gbewi ble yáí,
 noa lé gbé pó àle ní de yāao de lo.
 Fii ne'í soplapla,
 mé negōedasi'inao lé ibaba.

⁶ Dii mé ì to gbé ga,
 mé ì to gbé ào ku.
 ɔme ì to gbé gē tíu,
 mé ì ge vu.

⁷ Dii mé ì mó ní taasio ní namao,
 ì ɔtōle gbēowa, ì gbēo káfí.

⁸ I wēnadeo bo luutēu,
 ì taasideo bo tūu'eu.
 I ní zōle gudoū ní kíabui,
 ì to aa kpalable ní gawio.

Asa tōle zímpelá Dii pōe,
 ɔ à dúnia kàlewà.

⁹ I a yāmana de dekíi dōané,
 ì vāikena de onzō gusiau.
 Gbēe a fō dēene ní azía gbāaoo,

¹⁰ Dii a a ibeow úlo.
 A pala a ibeowa za musu,
 a yákpalekeńno dúnia lé léu.
 A gbāa pisi kía pó á kpàe,
 a gbé pó á sèpi mi daè ía.

¹¹ ɔ Elikana tà a be wéleu Lama, ɔ negōepi gō, àle zíkē
 Diie ní sa'ona Elio.

Eli negōe

12 Eli negõɔá né pãɔne, aa Dii dõo. 13 Yá pò sa'onapio ì kenén ke: Tó gbé sa'ò, gɔɔ pò àle nò fùuke, sa'ona ìwae ì mó ní saa gën àaõo kũa. 14 Ǿ ì si ta ge oo ge mò oo guu, ã sa'ona ì pò pò saapi bòo se a pò ù píi. Màa aal ke Isaili pò mò Siloɔne píi. 15 Baa e wàò gé nò kpasai a nísi láa, sa'ona ìwae ì mɔ o gbé pò sa'òpie: Nòo kpa sa'onawa aà kpassa, asa a we nò fùukea simao, sema a bùsu. 16 Tó gbépi òè: Má nòo kpassa gĩa a nísi láae, pò pò ní yei ní sé sa, ã ìwapi ì me: Aawo! Kpaa gõõ! Tó n gi, má sí ní gbãaoe. 17 Ewaasopio duuna zõ Dii maamaae, asa aale saka aà sa'onɔɔue.

18 Negõena Samueli sã ìo zìke Dii ní sa'o'ulao daa. 19 Aa da ì gomusu néna zõè. Lá àle mó sa'oi ní a záo wẽ ní wẽo, ã ì mɔoè. 20 Eli ì samaa'o Elikanae ní a napio ì me: Dii n gba né ìo ní n nɔpio, né pò à aà wabikè a kpà Diiwapi gëe ù. Ǿ aal tá ní be. 21 Ǿ Dii èfaaikè Anae, à èa ne'ì mèn sɔo, gõe àaõ, nɔe pla. Negõena Samueli sã àle zõokũ Dii zì.

22 Eli zikù maamaa, à yá pò a néo lé ke Isailiɔne mà pii ní lá aal wúle ní nɔe pò aal zìke kpaaũkpe kpeleɔ. 23 Ǿ à ní lá à mè: Bóme tò àle yãke màai? Má mà gbépii lé á yãvãipi o. 24 Asu ke màao ma néo! Bao pò má mà, àle fáaa Dii gbéõ guupi maao. 25 Tó gbé duunakè a gbédeee, Lua a aà misi, ama tó gbé duunakè Dii, déme a aà misii? Ǿ aa gĩ ní mae yãmai, asa Dii zè ní ní dedea yáoe. 26 Negõe Samueli sã àle zõokũ, àle káfi. Ìo na ní Diio ní gbépiio.*

Asi bèe oa Eli néo yá musu

* 2:26 Luk 2.52

27 Ǿ Lua gbēe mo ò Eliε: Dii mē, gɔɔ pɔ́ n̄ dezi Aalona bēdeɔ lé zɔble Falaɔɔe Egipi, a bɔ mɔmá wásawasa, 28 Isaili buiɔ guu píi ɔ̄ a n̄ dezi Aalonapi sē a gbàgbana ũ. Ǿ à a gbagba à tulaletikàε téa n̄ sa'o'ulao daa. A mē a sa pɔ́ Isailiɔ̄ ì a pɔ́ n̄isi káteu à tékū kpà aà buiɔwa píiε.† 29 A mē bóme tò i a sa'onɔɔ zɔ́ n̄ gbáo n̄ gba pɔ́ á ðile wàli mɔɔe a kpéuoi? A mē bóyáì ni n̄ néɔ ðile ðeala, ɔ̄ ále mekpá n̄ a gbé Isailiɔ̄ sa'onɔɔ maaoi? 30 Bee yáì Dii Isailiɔ̄ Lua mē, á ðile yāa n̄ buiɔ n̄ n̄ dezi buiɔ mé aaliɔ a gbagba gɔɔpii, āma tia i we beei lɔ. A mē gbé pɔ́ a kpelà ɔ̄ á aà kpela, mé gbé pɔ́ sakàagu a ke pɔ́ ũo. 31 Ma! A mē gɔɔe a mɔ́, á ke n̄ be gɔgbāaɔne sàabu n̄ n̄ de bēdeɔ. Mae zie aɔ ku n̄ ua lɔ. 32 Nyɔ̄ taasi e n̄ be. Baa tó a èfāi písi Isailiɔ̄ne píi, maezie aɔ ku n̄ uao e gɔɔpii. 33 N̄ uadeɔ εε gaga píiε. N̄ gbé pɔ́ i aà bɔ a gbagbaziuo, a to n̄ wé wo n̄ ɔɔlɔ, n̄ pɔ́ i siakū. 34 N̄ né gbēɔn pla Ǿfini n̄ Finεasio aa gaga gɔɔ doū z̄í an pla nípiiε. Bee aɔ ðene seela ũ ké yá pɔ́ má ò a ke píiε. 35 Dii mē á gbé sé sa'on náaide ũ, i a pɔeá ke lá á yeiwa. A aà buiɔ zedɔ gíúgiú, aɔ z̄ike gbé pɔ́ á kpá kía ũε gɔɔpii. 36 N̄ bui pɔ́ ḡɔ̄ mo kulekèè ɔ̄a ge p̄εε yáì, aai me: Sa'onziε daw̄εε wà ke, wí e wàɔ ble yɔɔna ble.

3

Dii lɔzua Samuelizi

1 Nεḡε Samueli lé z̄ike Diiε n̄ Eliο. Gɔɔ bee Dii yá lí ðede gbéwa m̀ɔmɔɔo, mé wépungu'ea i liguo.

† 2:28 Nao 18.1-10

² Gooewa Eli wúlea a kpea. Aà wé bùsa, àle gu'e maamaa lo. ³ Samueli wúlea Dii kpéu, gu pò Lua kpagolo kúu. Lua kpé filia i gao. ⁴ Ǿ Dii lezù Samuelizi. A wèwà à mè: Má ké! ⁵ Ǿ à bàalè gè Eli kíi à mè: N lezùmazi nolo? Ma mo. Ǿ a òè: Mi lezunzio. Ge ñ wúle. Ǿ à èa gè wùle. ⁶ Dii èa lezùààzi lo, ǿ à èa gè Eli kíi à mè: N lezùmazi nolo? Ma mo. Ǿ à mè: Ma né, mi lezunzio. Ge ñ wúle. ⁷ Samueli Dii dõ gíao, Dii yá i dedewa yāao. ⁸ Dii èa lezùààzi a gēn àaōde, ǿ à fèle gè Eli kíi lo à mè: N lezùmazi nolo? Ma mo. Ǿ Eli dõ sa ké Dii mé lé lezu èwaasonapizi. ⁹ Ǿ a òè: Ge ñ wúle. Tó à lezùnzi sa, ní me: Yā'o Dii, n zòblena swá do. Ǿ Samueli gè wùle a wùlekíi.

¹⁰ Dii mò zè we, à lezùààzi lá a kè yāawa à mè: Samueli! Samueli! Ǿ Samueli mè: Yā'o Dii, mapi n zòblena ma swá do. ¹¹ Ǿ Dii òè: Ma! Má yāke Isailio guu, gbé pò a baomà a keke swāwēe. ¹² Goo bee má àsi pò má ò Eli bedeo yá musu ke píi za a daaleawa e a mideawa. ¹³ Má òè má tó yá lío wi aà bedeo musue e goopii vāi pò a a yá dõ yái, ké aà néo nízia kpebò, mé i ní zùukéo yái. ¹⁴ Bee yái ma legbè Eli bedeo yá musu ma mè: Sa'oa ge gbadaa a Eli bedeo tàae kémá bauo.

¹⁵ Samueli wùle e gu dò, ǿ à Dii kpé gbaò wèwē. A wépungu pò á è oa Elié vía ví. ¹⁶ Ǿ Eli aà sisi à mè: Samueli ma né! A wèwà à mè: Má ké! ¹⁷ Ǿ à aà là à mè: A òne kpelewa ni? Nsu yápi ulemεo. Tó ní yá pò a òne kee ùlemεe, Lua yāpāsíkene bèebēe! ¹⁸ Ǿ Samueli yápi siuè píi, i a kee uléèo. Ǿ Eli mè: Diin aà ũ. Lá à kèè maa, aà ke.

¹⁹ Samueli lé zōokū mé Dii kuaànò, i to yá pò a ò

lèle pão. ²⁰ Ǿ Isaili pó kú za Dã e Beεεbaɔ d̀̀ pii sa ké Samueliá Dii ânabiε s̄iana. ²¹ Dii ìɔ bɔ àɔ mɔ Samueliwa Silo, gu pó à az̄ia òlouè káau. I yã'òè, Ǿ Isailiɔ lé aà yãma píi.

4

Filit̄ɔ Dii kpagolo sia

¹ Isailiɔ b̀̀le gè Filit̄ɔwa z̄iu. Aa b̀̀okpà Ebeεεzeε, Filit̄ɔ s̄ɔ Afeki. ² Filit̄ɔ z̄i'ɔp̀̀o aa gèd̀̀ Isailiɔwa. Ké z̄i gbãakù, Ǿ Filit̄ɔ Isailiɔ blè, aa n̄ dede z̄ilau we gb̄̄ɔn òaa bao (4.000) taawa. ³ Ké Isailiɔ sù n̄ b̀̀ou, an gb̄̄z̄ɔɔ mè: Bóyã Dii tò Filit̄ɔ wá blé gbãi? Wà ge Dii bàakuawanɔ kpagolo sé Silo wà suð àɔ kúwanɔ, ké aali wá bɔ wá ibeεɔ ɔz̄i. ⁴ Ǿ aa gb̄̄ɔ z̄i Silo aa gè Dii bàakuar̄nɔ kpagolo sè suð. Ǿme Dii Z̄iḡɔde kiblek̄ii ũ malaika ḡãsiadeɔ z̄ãnguɔ.* Eli né gb̄̄ɔn plao Ǿfini n̄ Fineasio kú n̄ kpagolopio we. ⁵ Ké wà kàd̀̀ Isailiɔ b̀̀ou, aa k̄ãa wiiwa m̄pii e t̄ɔle dèe. ⁶ Ké Filit̄ɔ wiipi mà, aa mè: Bó wii gbãa mé dɔ Ebeluɔ b̀̀ou? Ké aa d̀̀ Dii kpagolo mé p̄ila n̄ b̀̀ou, ⁷ v̄ia n̄ kú aa mè: Diie p̄ila n̄ b̀̀ouε. Yá ḡiwáε sa! Yá bee taa i ke yãao. ⁸ Yá ḡiwáε! Déme a wá bɔ dii gbãapi ɔz̄ii? Diipi mé yãm̀̀ Egiɔiɔne guwaiwaiu. ⁹ Wá Filit̄ɔ wà s̄ɔd̄ile wà ḡ̄ekeke. Tó wi ke màao, wá z̄ɔble Ebeluɔne lá aale blew̄̄εwae. Wà ḡ̄ekeke, wí z̄ikar̄nɔ.

¹⁰ Ǿ Filit̄ɔ f̄̄le Isailiɔwa n̄ z̄io aa n̄ fú, Ǿ an baade bàalè tà a be, an dede a kè z̄ai. Filit̄ɔ n̄ k̄̄εsedeɔ d̄ede gb̄̄ɔn òaas̄ɔɔ leε baakwi (30.000). ¹¹ Aa Lua kpagolo si mé Eli né gb̄̄ɔn plao Ǿfini n̄ Fineasio ḡaga.

* 4:4 Bɔa 25.22

12 Bēyāmεε bui gbēe b̀ò z̄ilau, à bàalè gè Silo z̄ibeez̄i. A a p̄okasaᵛ ga k̀èk̀è, à bùsukà a miu. 13 Ké à kà, à Eli lè z̄ōlea k̄ilau zé sae, àle gudā, asa aà s̄ō daa doũo Lua kpagolo yái. Ké gbépi gè wéleu, à baokpa wéledeᵛne, ᵛ aale ᵛᵛᵛᵛ m̄pii. 14 Ké Eli wiipi mà à mè: Búbua bee b̀ò máe? Ǿ gbépi kè kpakpa à ge oè. 15 Eli zi kà wè basᵛᵛ plasai, aà wé ḡᵛ s̄ùii, àle gu'e lo. 16 Ǿ gbépi òè: Tia ma bᵛ z̄ilau, ma bᵛ za we n̄ bao gbāe. Ǿ Eli aà là à mè: Bómε kè wei ma gbé? 17 Baokpanapi wèwà à mè: Isailiᵛ bàalè Filitēᵛne, ᵛ Filitēᵛ n̄ dede dasidasi. N né gbēᵛn plaᵛ Ǿfini n̄ Fineasio gàga lo. Filitēpiᵛ Lua kpagolo s̄imá lo. 18 Ké à Lua kpagolo yā'ò, Eli b̀ò a k̄ilau à lèle kpaanla wéle b̄iibole sae, ᵛ aà waa gbòò à gà, asa à zikù mé gbé káae. A d̀òaa Isailiᵛne e wè blaε.

19 Eli né Fineasi na n̄sia, à kà ne'ia. Ké à Lua kpagolo sia bao mà n̄ a zāde gaao n̄ a z̄á gaao, ᵛ à kùle à ne'ī, asa n̄wāwā m̀òwàe. 20 Ké àle kāsānke, gbé p̄ó aa aà kúkūaᵛ òè: Nsu to v̄ia n̄ k̄ūo, n̄ ne'ī ḡᵛe ū. Ama i wemáo, i n̄ yādao. 21 Ǿ à t̄okpà népie Ikabodu† à mè: Isailiᵛ gawi kᵛ'è, asa wà Lua kpagolo s̄imáε, mé aà zāde n̄ aà z̄áo gàga lo. 22 A mè: Isailiᵛ gawi kᵛ'è, asa wà Lua kpagolo s̄imáε.

5

Lua kpagolo kua Filitēᵛ k̄i

1 Ké Filitēᵛ Lua kpagolo s̄i, aa b̀òò Ebenezeεε aa tàò Asedoda. 2 Ǿ aa gèò n̄ dii Dagᵛ kpéu, aa d̄ile aà sae. 3 Ké gu d̀ò, Asedodadeᵛ f̄le káaukaau, ᵛ aa è Dagᵛ

† 4:21 Bee mè gawi kᵛ'è.

lèlè zílè a gbèu Dii kpagolo aε. Ɔ aa Dagõ se pèlè a gbèu. ⁴ Ké gu d̀ò l̀ò, aa f̀èlè káaukaau, ẽ aa è Dagõ lèlè zílè a gbèu l̀ò Dii kpagolo aε. Aà mi ní aà ɔ̀ ẁòe kálèa kpèlè bèewa. Aà gbõu g̀ò dilè ado. ⁵ Bee yáí Dagõ gbàgbanao ní gbé p̀ó lé gẽ aà kpéu Asedodao lí kèsepele aà kpé kpèlè bèewao e ní a gbão.

⁶ Dii ɔ̀t̀ò Asedodadeo wa, à ní ásookè à gbena kàngu, Asedodadeo ní a z̀ewiadeo píi. ⁷ Ké Asedodadeo è màa, aa m̀è: Isailio dii kpagolo a e àò kúwanò la l̀ò, asa àlè ɔ̀t̀wá ní wá dii Dagõo p̀ásipásie. ⁸ Ɔ aa gbéó z̀ì aa ní kíao káaa píi, ẽ aa ní lá à m̀è: Kpelewa wá ke ní Isailio dii kpagolooi? Ɔ aa m̀è: Wá gèò Gata. Ɔ aa gèò.

⁹ Ké aa kàò we, Dii ɔ̀t̀ò wélewedeo wa l̀ò, ẽ wélepi l̀ò. Dii gagyákàngu, gbena línlà píi néf̀enèn gbẽz̀ò. ¹⁰ Ɔ aa gè ní Lua kpagolopio Ekèloni. Ké aalè gèò, wélepideo wiilè aa m̀è: Wá gèwázi ní Isailio dii kpagoloo, ké aa wá dèdè wá buiwaε. ¹¹ Ɔ aa gbéó z̀ì aa ní kíao káaa píi, aa òné: A Isailio dii kpagolo se à taò a gbèu, ké asu wá dèdè wá buiwao yáí. Asa gaga tò wélepi l̀òe, Lua ɔ̀t̀má we maamaε. ¹² Gbena kà gbé p̀ó aai gaoogu, ẽ wélepideo wii nà luawa.

6

Èa taa ní kpagoloo Isaili b̀usuu

¹ Dii kpagolo kú Filitèo b̀usuu e m̀ò sopla, ² ẽ aa sa'onao ní m̀asokenaò káaa, aa ní lá aa m̀è: Kpelewa wá ke ní Dii kpagolooi? A owèe lá wá ke wá taò a gbèu. ³ Ɔ aa wè má aa m̀è: Tó álè tá ní Isailio dii kpagoloo, ásu taò giio. A aà gba p̀ó á tàe yáí, í

gbágbā, í yá pò tò i ɔ gowáo dǎ. ⁴ Ǫ aa ní lá aa m̀è: Bó wá aà gba wà taò wá tàae yáii? Aa wèmá aa m̀è: A vua pi lán gbenawa m̀èn sɔo ní énao ɔ m̀èn sɔo á kíaɔ dasileu, asa gyã doũpi á lé ní á kíaɔ píie. ⁵ A á gbenao taa pí ní éna pò lé á bùsu òkpaɔ, í Isailiɔ dii kpelaò. A gí ɔ goiwá ní wá diiɔ ní wá bùsuoá? ⁶ Bóyãí á ye swágbãake lá Egipiɔ ní Falaɔɔo k̀ewai? Lá à ní wetà e aa Isailiɔ gbàe aa tà, i dɔáguo lé? ⁷ Tiasa à ge zugo dafu ke, í mó ní zù neade m̀èn pla pò wi zuudané yãaoɔ. A gópi dɔné, í ní né pò ténziɔ k̀émá, à táńɔ ní kaau. ⁸ A Dii kpagolo sé da gópi guu, í vua pò pò ále kpásã á tàae yáio ka balu, í dile kpagolopi sae, í zuo ka zéu aa geò, ⁹ ɔ gwa. Tó kpagolo a bùsu zé sè, àle gé Besemesi oi, òme vãí zɔɔpi zìwá. Tó i sélé we sɔo, wíɔ dǎ ké òme ɔt̀wáo, mi'lie.

¹⁰ Ǫ aa k̀è màa, aa godò zù neade m̀èn plaɔne, aa ní néo kà kaau, ¹¹ ò aa Dii kpagolo dà gópiu ní balɔ pò vua énao ní gbena taaɔ ku a guuo. ¹² Ǫ zupio zesè tululu, aa Besemesi zé sè, aale gé, aale sóɔ, aai lile ɔplaii ge zεio. Filitē kíaɔ té ní kpe e Besemesi zǎleu. ¹³ Besemesideɔ lé pówena k̀eke guzuléu. Ké aa wesè musu, aa kpagolopi è, ò an pò k̀èna a eawa. ¹⁴⁻¹⁵ Ké gópi kà Besemesi gbé Yozuee bugbea, ò à zè gbè gbène sae we. Ǫ Levii buiɔ Dii kpagolopi b̀ò ní balɔ pò vua pòɔ ku a guuo, aa kàle gbè gbènepiwa. Ǫ Besemesideɔ gópi lí z̀ez̀e yàa ũ, aa sa pò wí a pò káteu à tékũ ò Diiwa ní zupio. Goobeezi aa sa pò wí a pò káteu à tékũ ò Diiwa ní sa páleɔ. ¹⁶ Filitē kía gbèɔn sɔoɔ yápi è, ò aa èa tà Ekeloni zibeezi. ¹⁷ Vua gbena pò Filitēɔ kpásã

Diié ní tàae yáìṣṣon kẹ: Asedoda pọ do, Gaza pọ do, Asekeloni pọ do, Gata pọ do, Ekelonni pọ do. ¹⁸ Vua énaṣ ku lo Filitē mēewiapiṣo dasileu, an kía gbēṣon soṣo pọ ũ. An mēewia bíidepiṣo baade ní a zṣewiaṣ. Gbè gbèṣe pọ wà Dii kpagolo dílewà Besemesi gbé Yozuee bugbeapi mé a seela ũ e ní a gbāo. ¹⁹ Ǿ Dii Besemesideeṣo dèdè, ké aa a kpagolo guu gwà yáí. A ní dèdè gbēṣon bààṣkwie, ṣ wà búbuapè, ké Dii kaale zṣo kpàñzi yáí. ²⁰ Ǿ Besemesidepiṣo mè: Démè a fṣ zè Dii Lua Kuaadoadepi aei? Wá kpagolopi kpásā deo kíi sa ni? ²¹ Ǿ aa gbéṣo zì Kiliyaaliüdeṣwa aa mè: Filitēṣo sù ní Dii kpagoloo. A mo ge se à suò á kíi.

7

¹ Ǿ Kiliyaaliüdeṣo mò Dii kpagolopi sè aa tàò Abinadabu be sísí musu. Ǿ aa aà né Eleazaa díle a dṣana ũ.

Samueli dṣaaa Isailiṣe

² Kpagolopi ku Kiliyaaliü à gègè, à kè we wè baøe.*

Isailiṣo lé wiile Diiwa nípii, aale aà kíi wēle. ³ Ǿ Samueli ò Isailiṣe píi à mè: Tó a zè ní Diió ní nòsemendoo, à dii zìloṣo ní Asetaatiṣo bṣle á guu, í ázia kpa Diiwa, lo zṣbleè ado, i á bo Filitēṣo ozi. ⁴ Ǿ Isailiṣo Baaliṣo ní Asetaatiṣo bṣle ní guu, aale zṣble Diié ado.

⁵ Ǿ Samueli mè: A Isailiṣo píi, à káaa Mizipa, mí awakpaé Diié. ⁶ Ké aa káaa we, ṣ aa itò aa kṣle Dii aè. Gṣṣbeezi aa leyè aa mè: Wa duunakè Diié. Ǿ Samueli yāgṣṣ Isailiṣe Mizipa we.

* **7:2** 2Sam 6.2-4

⁷ Ké Filitēo mà Isailio kàaa Mizipa, ɔ an kias gè léleimá. Ké Isailio mà, via ní kú, ⁸ ɔ aa ò Samueli: Nsu nyɔ níleo! Wii le Dii wá Luawa aà wá sí Filitēowa. ⁹ ɔ Samueli sãne yõmina sè, à sa pò wí a pò káteu búu à tékú oò Diiwa, ɔ à wiilèwà Isailione. ɔ Dii siaàno. ¹⁰ Ké Samueli lé sapi o, Filitēo lé mó Isailiowa ní zio. Zibeezi Dii tò loupúnaa gbãa kè Filitēowa. Gili gèngu, ɔ Isailio ní ásookè. ¹¹ Ké Isailio bòle Mizipa, aa pè Filitēowa aa ní dede, aa ní kpá e Betekaa. ¹² ɔ Samueli gbepèle Mizipa ní Senio zãnguo, à tokpàè Ebenezeɛ,† asa à mè: Dii mé dòwále e wa kaò la.

¹³ Beewa aa Filitēo fù, ɔ aai fɔ èa mòmá ziu ní búsuu lo. Dii onàale Filitēowa e Samueli wēni léu. ¹⁴ Wéle pò Filitēo sí Isailiowa yãa èa gè ní pò ũ za Ekelon e à gè pèò Gatawa. Isailio wélepio ní ní toleò sí Filitēowa píi. Isailio ní Amoleò sɔ aa kú ní kɔo yákelesai.

¹⁵ Samueliá Isailio dɔaanae e a wēni léu. ¹⁶ Wé ní wɛo lo gé Beteli ní Giligalio ní Mizipao, i yágɔgɔ Isailione wélepio guu. ¹⁷ ɔ i ea ta Lama, asa aà ben we. I yágɔgɔ Isailione we be. We ɔ à Dii gbagbakii bɔu.

8

Isailio kta gbɛaa

¹ Ké Samueli zikù, à a néo díle Isailione dɔaanao ũ. ² Aà negɔe sɛia tón Yoeli, a plaade Abia. Aame aai yágɔgɔné Beeseba. ³ Ama aà népio i te aà tufaio. ɔa yá bakàné ní níu, aai gbagusaesi, aali yágɔgɔ a

† 7:12 Bee mè donle gbɛ.

zɛwao. ⁴ Ǿ Isaili gbɛzɔɔ kɔ̄ kàaa aa gè Samueli lè Lama ⁵ aa mè: Gwa, n zikù, mé ní nɛɔ te n tufaio. Kía dilɛwɛɛ sa aàɔ de wá dɔaana ũ, lá bui píi a pɔ víwa. ⁶ Ké aa mè aà kía kpáné aàɔ de ní dɔaana ũ, yápi i ka Samueliguo, ɔ̄ à wabikè Diiwa. ⁷ Ǿ Dii ò Samueliɛ: Gbɛ́piɔ yāma, asa míme aa gĩnzio. Máme aa gĩmazi, ké másu kiblemáo yáí. ⁸ Lá aale ke za gɔɔ pɔ ma ní bóle Egipi e gbā, aa pākɔmazi, aa zɔblè dii pāleɔne pii, màa aale kene ɔ. ⁹ N ní yāma sa, ní lɛzamá maamaa. Oné lá gbé pɔ a kiblemá ikoyā aɔ de.

¹⁰ Ǿ Samueli Dii yápi sèle siu gbé pɔ aale kía gbɛawawɔne kélekɛle ¹¹ à mè: Lá gbé pɔ a kiblewá ikoyā aɔ den ke: A á nɛgɔɔ si à ní dile a zikasɔgodeɔ ní a sɔdeɔ ũɛ. Aaɔ be aà sɔgo aɛ ní bao. ¹² A ní dile gbɛɔn òaasɔɔ ge gbɛɔn blakwikwiɔ gbɛzɔɔ ũ. Aaɔ aà sa paè, aaɔ aà pɔ kɛkɛè, aaɔ aà zikabɔɔpiè ní aà sɔgo pɔɔ. ¹³ A á nenɔɔ si à ní dile nísiginakɛnaɔ ní blekɛnaɔ ní pɛɛkɛnaɔ ũɛ. ¹⁴ A á buaɔ ní á vɛɛbuɔ ní á kù kpé maɔ síwá à kpa a ìwaɔwae. ¹⁵ A á pówena ní á vɛɛbeɔ kwide síwá à kpa a ziaɔ ní a ìwaɔwa. ¹⁶ A á zɔgɔɔ ní nɔɔ sí ní á zù maɔ ní á zàa'inaɔ aaɔ zikɛɛ. ¹⁷ A á pɔtuɔɔ kwide síwá, ápiɔ í gɔ̄ aà zɔɔ ũ. ¹⁸ Gɔɔ bee sa á wiile Diiwa gbé pɔ á sè á kía ũpi yáí, asi sɔ a wewá gɔɔ bee ɔ.

¹⁹ Ǿ aa gĩ Samueli yāmai aa mè: Aawo! Wá ye wàɔ kía víɛ, ²⁰ wíɔ de lán bui kɔniɔwa sɔ̄. Wá kía líɔ yágɔgɔwɛɛ, ili dɔaawɛɛ zɪ guu. ²¹ Ké Samueli ní yāmà píi, a kà Diiɛ a swáwa. ²² Ǿ Dii òè: N ní yāma, kía dilɛné. Ǿ Samueli ò Isailipiɔne: A baade tá a wéleu.

9

Samueli kɔ'ea n Sauluo

¹ Bēyāmεε buie ku, à tón Kisi. Nεgɔnaε mé à tobò. Bēyāmεε bui mé Afia ì, ɔ Afia Bekola ì, ɔ Bekola Zeloo ì, ɔ Zeloo Abieli ì. Abieli mé Kisipi ì. ² A nεgɔε vī, à tón Saulu. Ewaaso kefenεε. Àà sáa kú Isailio guuo. An gbεε gbàa i vī àà gāuao.

³ Ké Kisipi zàa'inao vūaa, ɔ a ò a népic: Fele zikenao do se à gé zàa'inao wεεlei. ⁴ ɔ aa pà Eflaiū būsu gusisidea ní Salisa būsuo, āma aa ku weo, ɔ aa pà Bēyāmεε būsua, aai ní eo. ɔ aa pà Saalima būsua, aai zàa'napio eo. ⁵ Ké aa kà Zufi būsuo, Saulu ò zikena pò aa sānupie: Mò wà εa. Tó wi tao, ma mae a bìlike wá yá musue, a zàa'inao yāda bo. ⁶ ɔ zikenapi òè: Ma! Lua gbé kú wéleε bee guu. A beεε vī, yá pò à mè a ke, ì keε. Wà gé we. A gí zé pò wá se wà wá zàa'napio e oiwεεa? ⁷ ɔ Saulu a zāsīwà: Tó wále gé, bó wá γεoèi? Ble i gɔ wá bòou bo. Wá pœe vī wà Lua gbépi gbao. Ge bó wá vīi? ⁸ ɔ zikenapi èa ò Saulue: Gwa! Má ɔ yɔɔnae kūa la. Má àà gba, ì wá da zé pò wá séwa. ⁹⁻¹¹ ɔ Saulu ò a zikenae: N yāmaa ò. Wà gé. ɔ aale gé wéleε pò Lua gbépi kuu.

Ké aale wélepi sīsī kú, aa kpāaū ní wéndiaɔ, aale gé itoi. ɔ aa ní lá aa mè: Gu'ena ku bea? (Isaili būsuo yāa, tó gbé lé gé yāgbεai Luawa ì mε: Mò wà gé gu'ena kīi. Asa gbé pò wī o gbā ānabi ɔ wī o yāa gu'ena.) ¹² Aa wémá aa mè: Ao, a ku aε we. A ke kpakpa. Gbā à sù, asa wa ye sa'o gulesiue. ¹³ Tó a gē wéleu, á àà e e aàò gé géi pòblei gulesipiui, asa wa pòbleo e àà mó. Aàpi mé a báaada sa'obleu gia, gbé

pó wà ní sisio i gbasa ble. Aò wāa, asa aà egoo zaan la.

¹⁴ Ké aa gè wélepiu, ò aa kpàaũ ní Samuelio gòò, à bò lé gé gulesípiu. ¹⁵ E Saulu àò gé mói, Dii dòaa à yápi kà Samueli a swáwa à mè: ¹⁶ Zia maa'i má Běyāmeε bùsu gbé zima. Ní nísikawà ò aà dile ma gbé Isailio d̄baana ũ, i ma gbépio b̄o Filitēo ɔzi. Ma a gbépio wii mà, ò ma ní wεgwà.

¹⁷ Ké Samueli Saulu è, Dii òè: Gbé pó ma aà yā'ònepin we. Ɔme a kible ma gbéowa. ¹⁸ Ɔ Saulu sò Samuelizi wéle b̄oleu, à aà là à mè: Gu'ena be ku má ni? Ɔb̄meε. ¹⁹ Ɔ Samueli wèwà à mè: Mámε má aà ũ. D̄baa wà gé gulesiu, níyò p̄oblemano gbāε. Zia koo má n n̄òse yā'onε pii, mí n gbaε. ²⁰ Nsu bílike n zaa'ina pó kòle a ḡoo àaōden gbāo yāwao, asa wà ní é. Isaili bùsu p̄omaao pii a ḡo dé pó ũε, mé i ke mpi ní n de b̄edeo pii bàasio? ²¹ Ɔ Saulu mè: Běyāmeε buin ma ũo lò? Ma bui mé f̄éneũ de Isaili buiola pii, mé ma daeo mé k̄ésāanzi Běyāmeε buio guu. Bóyāi níle yá bee taa oimεei?

²² Ɔ Samueli Saulu ní a zikenao sè à gèr̄no p̄oblekp̄eu, à z̄olek̄i maa kp̄amá gbé pó wà ní sisio guu. Gbépio kà gb̄eon baakwi taa. ²³ Ɔ Samueli ò blekenae: N̄ò pó má kp̄ama ma m̄è ò a dilek̄i kepi se m̄ò. ²⁴ Ɔ blekenapi m̄ò ní n̄ò gb̄ad̄ompl̄ewapio, a dile Saulu aε. Ɔ Samueli m̄è: Pó pó wa d̄ilenen ke. Só, asa wa d̄ilene ò so maa'ie ní gbé pó ma ní sisio. Ɔ Saulu p̄obl̄é ní Samuelio zibeezi.

²⁵ Ké aa p̄ila gulesípiwa aa gè wéle eu, ò Samueli gè yā'ò ní Sauluo a kpé musu. ²⁶ Ɔ aa i we. Ké gu ye d̄oi, ò Samueli lezù Sauluzi kpé musu we à mè: Fεle mà

gɛ zɛinɛ. Kɛ Saulu fɛlɛ, aapɪ n̄ Samueliɔ aa b̄ɔ b̄asi m̄pla. ²⁷ Kɛ aa k̄a wɛnkpɛ, ɔ Samueli ò Sauluɛ: O n z̄ikenae aàɔ gɛ, mpi n̄ zɛ ḡia mà yá p̄ɔ Dii ò onɛ.

10

Samueli n̄sikaa Saulu miwa

¹ ɔ Samueli n̄isi tùu s̄ɛ à n̄sikà Saulu miwa, ɔ à lɛpɛwà à mɛ: Dii mɛ n̄ dile d̄ɔaana ũ a gbɛ Isailiɔnɛ. Nyɔ kible Dii gbɛɔwa, n̄i n̄ b̄ɔ n̄ ibɛɛ p̄ɔ liaanz̄iɔ ɔz̄i. Seela p̄ɔ a to n̄ d̄ɔ kɛ Dii mɛ n̄ dile a gbɛɔ d̄ɔaana ũn kɛ. ² Tó wa kɛkɔwa la tia, nyɔ da gbɛɔn plaɔlɛ Zeleza, Laseli mia saɛ, Bɛyãmɛɛ buiɔ b̄usu z̄ɔlɛu. Aa onɛ: Wà z̄aaɪna p̄ɔ n̄ gɛ wɛlɛiɔ è. An yá n̄ mae k̄ua gbãa lɔ, n̄ yá àlɛ a k̄aake sa, àlɛ mɛ, kpelewa á kɛ a né yá musui? ³ Bɔa we, tó n̄ gɛ aɛ mɛ n̄ ka gbɛnɛli k̄ii Taboo, gbɛɔn àaɔɔ danlɛ we lɔ, aalɛ gɛ Lua gbagbai Beteli. An gbɛdo blɛnɛɔ k̄ua mɛn̄ àaɔ, an gbɛdo p̄ɛ k̄ua mɛn̄ àaɔ, mɛ an gbɛdo v̄ɛ k̄ua tùu do. ⁴ Aa n̄ aafia gbɛa, aai p̄ɛ mɛn̄ pla kpama, n̄i sí. ⁵ Bee gbɛa tó n̄ ka Lua s̄is̄i p̄ɔ kú Gibɛa, gu p̄ɔ Filitɛɔ gudɔak̄ii kúu, tó n̄ k̄aik̄ù n̄ wɛlɛpio, nyɔ kpaau n̄ ànabiɔ d̄ɔɔakɔwa, aalɛ pila guleŋpiwa. Wa d̄ɔaaanɛ n̄ m̄ɔɔnaɔ n̄ ḡaaɔ n̄ domaɔ n̄ kuleɔ, aalɛ ànabikɛkɛ. ⁶ Dii Nisina a dinɛ, n̄i ànabikɛkɛn̄ɔ, n̄i li gbɛ dafu ũ. ⁷ Tó seela beɔ kɛma, yá p̄ɔ n̄ a kɛa zɛ è kɛ, asa Lua kunnɔɛ. ⁸ D̄ɔaamɛɛ Giligali, má n̄ le we, mí sa p̄ɔ w̄i a p̄ɔ kátɛu à tɛk̄u o n̄ s̄aukpasao. Nyɔ ma d̄a we e ḡɔɔ sopl̄a, mí m̄ɔ mà n̄ le we, mí yá p̄ɔ nyɔ kɛ onɛ.

⁹ Kɛ Saulu kpɛli Samueliɛ, àlɛ tá, Lua aà n̄ɔsɛ l̄ilɛ, mɛ seelapiɔ kɛ z̄ibeez̄i p̄ii. ¹⁰ Kɛ aa k̄a Gibɛa,

ānabio dāaale dɔɔakɔwa, ɔ Lua Nisina diē, ale ānabikekerino. ¹¹ Ké gbé pɔ aa aà dɔ aà è, ale ānabikeke ri ānabio, aa kɔ lala aa mè: Bóme Kisi né lei? Saulu ku ānabio guu sɔ nee? ¹² Ǿ Gibea gbēe yázāsímá à mè: Gbé kɔniɔ maen deɔ ũ sɔi? Ǿ à gò yāa ũ wɔ me: Saulu ku ānabio guu sɔ nee? ¹³ Ké Saulu ānabikekè a lāa, ɔ à gè guleſiu.

¹⁴ Ké Saulu tà be ri a zikenao, Saulupi desē ri lá à mè: A ge má ni? Saulu wèwà à mè: Wa ge zaa'inaɔ weeleie. Ké wi ri eo, ɔ wa ge Samueli kii. ¹⁵ Ǿ Saulu desēpi dè: Yá pɔ Samueli dé siumee. ¹⁶ Ǿ Saulu mè: A òwēe wà zaa'inaɔ è. Ama i kpala yá pɔ Samueli òe galikeèo.

Samueli bɔa ri Saulu kpalablea yáo gupuau

¹⁷ Ǿ Samueli Isailio kaaa Dii ae Mizipa. ¹⁸ A òné: Dii á Lua mè a á bóle Egipi, a á símá ri bui pɔ ɔtòwáɔ pii. ¹⁹ Lua á bó á yá'ɔmaɔ ri á taasikeaɔ guu pii, ɔ a giaazi gbã, á òè aà kía kpáé. Tòɔ, à mɔ ze Dii ae sa bui ri buio, uale ri ualeo. ²⁰ Ké Samueli mò ri Isaili buio pii, ɔ Bēyāmee buio télèblè. ²¹ Ǿ à mò ri Bēyāmee buio uale ri ualeo. Ǿ Matili ua télèblè. Uadepio guu Kisi né Saulu mé blè. Ké wà aà wèele, wi aà eo. ²² Ǿ wà èa Dii là lɔ wà mè: Gōepi mò la kòà? Ǿ Dii mè: A ulea asoɔ sòɔu. ²³ Ǿ wà bàalè gè aà bò wà sùò ri guu. Ké à zè ri guu, ampil an gbàa zè aà gàue. ²⁴ Ǿ Samueli òné pii: A gbé pɔ Dii sè èa? Gbēe ku laaàwa á guuo. Ǿ gbépii wiilà aa mè: Lua wá kía dɔ ri aafiao! ²⁵ Ǿ Samueli kpalablea zé bɔɔlekèné, ɔ a kè láu a dilē Dii kpéu. Ǿ à ri gbáe, baade tà a be. ²⁶ Saulu sɔ à tà a be Gibea. Gɔ gbãa pɔ Lua zíkè ri sɔuɔ tàaano. ²⁷ Ǿ

gbẽpãeɔ m̀: Gb́ bee taa mé a wá suabaa? ɔ aa sakáaàgu, aai m̀è ní p̀eoo, ẽ Saulu a níleake.

11

Saulu Am̀oniɔ fua

¹ Am̀oni bui Naasa m̀è ní a zĩgɔɔ, aa b̀òokpà Yabesi Galada sae, ẽ Yabesideɔ ò Naasae: L̀edoũ kewanɔ, wí misiilenɛ. ² ɔ Naasa ònè: Tó ma á ɔplaa wé b̀b̀b̀b̀ ápii mé wí Isailiɔ k̀ù nípii, ẽ má gbasa mà l̀edoukɛánɔ. ³ ɔ Yabesi gbẽzɔɔ òè: Wá gba gɔɔ soplá wà gbéɔ zĩ Isaili b̀usu guu píi. Tó gbẽe ku à wá suabao, wá mikpama.

⁴ Ké zĩnapio kà Saulu be Gibea, aa yápi ònè, ẽ wà búbuapãle. ⁵ Gɔɔ bee Saulu lé su ní buaoe, a te a zuɔi, ẽ à m̀è: Bó yá mé m̀ ẽ wàle ɔɔbi? ɔ wà Yabesidepio yá d̀au wa siue. ⁶ Ké Saulu yápi mà, Lua Nisina d̀èdewa, ẽ aà p̀ p̀ maamaa. ⁷ A zu sè m̀en pla a d̀è a z̀èzɔe, ẽ à gbéɔ z̀l̀ò Isaili b̀usu guu píi aa m̀è: M̀aa wa ke gbé p̀ aai te Saulu ní Samueliozioɔ zuɔne. ɔ v̄ia ní kú Dii yá musu, aa b̀ò t́nzi s̄anu nípii. ⁸ Saulu ní nao Bezeki. Isailiɔ k̀è gbẽɔn òaasɔɔo l̀e òaa do ní basɔooe (300.000), mé Yudaɔ kú ní guu gbẽɔn òaasɔɔo l̀e baakwi (30.000).

⁹ ɔ wa ò zĩna p̀ò m̀òpioɔ: A ge o á gbéɔne, zia e íatè àò gé gbãakūi, wá ní suaba. Ké zĩnaɔ tà, aa yápi baokpà Yabesideɔne, ẽ an p̀ k̀ena. ¹⁰ Aa ò Am̀oniɔne: Wá wázia kpáwá zia, í á p̀eã kewá.

¹¹ Saulu a gbéɔ kpaalè gáli àaɔ. Gufɛne ẽ aa sí Am̀oniɔgu ní b̀ou, aa ní d̀ede e íatè gè gbãakùò. ɔ gbé p̀ g̀ò f̀aa gbándodo mindodo. ¹² ɔ wa

ò Samueliε: Deo mé mè Saulu a kiblewáo ni? A boleinó wà ní dede. ¹³ Ɔ Saulu m̀̀: Wa gb̃e de gb̃ao, asa Dii Isailio suabà gb̃ae. ¹⁴ Ɔ Samueli ò bílae: A mo wà gé Giligali wà ea Saulu kpa kpalau we lo. ¹⁵ Ɔ aa gè Giligali mípii, aa èa Saulu kpà kpalau Dii ae we, aa sáaukpa sa'ò Diiwa, ̃ Saulu ní Isailio p̀nakè we mípii maamaa.

12

Samueli migoa kpalai

¹ Samueli ò Isailione pii: Ma yá p̀ á òm̃e ma píi, ma kía kpàé. ² Aàpi mé a doaaé sa. Mapi s̃ ma zikù, ma miká puakù mé ma néo kúáno. Ma doaaé za ma èwaasogoo e ní a gb̃ao. ³ Má ké! A ke ma seeladeo ù Dii ní kía p̀ a kpào ae. Ma zu ge zàa'ina s̃ á gb̃ewae? Ma á gb̃e blèe? Ma á gb̃e wetàe? Gbagusae ma wé blè ma bo á gb̃e kpee? Tó má kè màa, má a fiaboε. ⁴ Ɔ aa wèwà aa m̀̀: Ni wá bleo, ni wá wetão, ni p̀e sí wá gb̃ewao. ⁵ Samueli òné lo: Dii ní kía p̀ a kpào mé á seeladeo ù gb̃a, ké i tàae'eaο. Aa m̀̀: Dii mé wá seelade ù. ⁶ Ɔ Samueli òné: Dii mé Moizi ní Aalonao òile, ̃ aa b̀ ní á dezio Egipi.* ⁷ A ke kílíkili Dii ae, mí yámaa p̀ a kèé ní á dezio siué. ⁸ Yakobuo gea Egipi gbea á dezio wiilè Diiwa,† ̃ à Moizi ní Aalonao òile, aa ní bóle Egipi, ̃ aa ní kálε bùsue beeu. ⁹ Ké Dii an Lua yá s̃ngu yái, ̃ à ní kpá Azoo z̃g̃oo gb̃ez̃oo Siselawa† ní Filit̃oo§ ní Moabuo kiao,* aale z̃kaáno. ¹⁰ Ɔ aa wiilè Diiwa aa m̀̀: Wa duunakè, wa p̀kp̀anzi, wa z̀blè Baalione

* **12:6** B̃oa 6.26 † **12:8** B̃oa 2.23 ‡ **12:9** D̃oa 4.2 § **12:9** D̃oa 13.1 * **12:9** D̃oa 3.12

ń Asetaatiɔ.† Wá bɔ wá ibeɛɔ ɔʒi sa, wíɔ ɔɔblenɛ. 11 Ǿ Dii Gedeɔɔ‡ dilɛ ń BalakuoŒ ń Zefɛteo* ń Sãusɔɔ† aa á bɔ́ á ibeɛpiɔ ɔʒi gupiiu, ɔ a gɔ́ kálaɛ dɔɔɔa.

12 Ké á è Amɔniɔ kí Naasa lé mó léleiwá, baa ké Dii á Lua mé á kía ũ, á òmɛɛ: Aawo! Kía mé a ikokewá fá!‡ 13 Tia kéwa kía pɔ́ á gbèa á sè ɔ́ Dii dilɛn ke. 14 Tó á Dii vía ví mé ále ɔɔbleè, tó ále aa yãma mé i bɔ́ aa yá kpeo, tó ápiɔ ń gbé pɔ́ lé kiblewáɔ te Dii á Luazi, áɔ aafiaɛ. 15 Tó i Dii yãma sɔo, mé a bɔ́ aa yá kpe, a ɔtɔ́wáɛ lá a kè á dezionɛwa. 16 A menafɔ́, í yãzɔɔ pɔ́ Dii a kéé e. 17 Saɛ wá kuwà lao lò? Má Dii sísi, i to lou ví à ma, íɔ dɔ́ ké á kíagbeaa kè Diiɛ íi maamaaɛ.

18 Ǿ Samueli Dii sísi, ɔ́ Dii tò lou ví à mà zibeezi. Ǿ gbépii víakè Diiɛ ń Samuelio maamaa. 19 Ǿ aa òè: Wabikewɛɛ Dii n Luawa, ké wápiɔ n ɔɔblenɔ́ wásu gagao yáí. Wa yãvãí kãfi wá duunaaɛ, asa wa kía gbèaɛ.

20 Samueli òné: Asu to vía á kũo. A vãipi kè píie, ãma ásu ké Diiwao. Aɔ ɔɔbleè ń nòsemendoo. 21 Asu kéwà à te táaɔzio. Aa ài vío, aa fɔ́ gbé bɔo, asa pɔpãɔnɛ. 22 Dii a a gbéɔ vũaao a tó zɔo yáí, asa aa á kea a gbéɔ ũ kaaàgue. 23 Mapi sɔ, Dii su to mà duunakɛɛ mà wabikeaé tóo. Aawo, má zé maa pɔ́ de à se ɔ́bé. 24 A víake Diiɛ, áɔ ɔɔbleè ń náaio ń nòsemendoo. A làsooke yãzɔɔ pɔ́ a kèéɔwa. 25 Tó a gi te vãíwa, ápiɔ ń á kiao, wa á kaale ápiie.

13

† 12:10 Dɔa 10.10 ‡ 12:11 Dɔa 6-8 § 12:11 Dɔa 4.6 * 12:11 Dɔa 11.29 † 12:11 Dɔa 15 ‡ 12:12 1Sam 8.19

Samueli Saulu lelea

¹ Saulu kè Isailio kía ũ wè pla, ² à ní zìgɔ sè gbɛɔn òaasɔsɔ lɛɛ àaɔ (3.000). Gbɛɔn òaa kwi aao kuaàno Mimasa ní Beteli gusísídeo. Gbɛɔn òaa sɔo aao kú ní aà né Yonataao Gibea, Bɛyámɛɛ búsuu. ɔ à gbɛ́ kɪnɪo gbàɛ, baade tà a bɛ.

³ Yonataa lèlɛ Filitɛ gudɔana pɔ kú Gebaɔwa, ɔ Filitɛ a baomà. ɔ Saulu zìgāalè Isaili búsuu gupiiu à mè: Ebeluɔ, à yāe ma! ⁴ ɔ Isailio mà pɪi wà mè, Saulu lèlɛ Filitɛ gudɔanaɔwa, ɔ Filitɛ ye Isailio gɪyāio. ɔ wà Isailio sɪsi, aa mò nà Sauluwa Giligali. ⁵ ɔ Filitɛ kàaa aa zika ní Isailio. An sɔgo kà òaasɔsɔ lɛɛ àaɔ (3.000), an sɔgodeɔ kà òaasɔsɔ lɛɛ sooloe (6.000), mé an kèsedeɔ dasi lán ísiale ũfāawa. ɔ aa fɛlɛ gè bòokpà Mimasa, Betavɛ gukpɛ. ⁶ Ké Isailio è wà gè yeelɛa, wàlɛ naaárnɔ, ɔ aa ùlɛ gb'ɛɔ ní dàoɔ ní gbɛsɔnɔ ní gbáɔ ní ɛɔ guu. ⁷ An gbɛɔ gulè aa bùa Yuudɛwa e Gada buio búsuu ní Galada búsuo. E tia Saulu ku Giligali, vía lé gbɛ́ pɔ kuaàno kú maamaa.

⁸ A Samueli dà gɔɔ sɔpla lá a dɪlɛɛwa.* Ké i mɔo, ɔ aà gbɛ́ lé fāaa, aalɛ aà to we. ⁹ ɔ Saulu mè: A mɔmɛɛ ní sa pɔ wɪ a pɔ káteu à tékū obɔo ní sáaukpa sa'obɔo. ɔ à sa pɔ wɪ a pɔ káteu à tékūpi ò. ¹⁰ Ké a làa, Samueli lé ká, ɔ Saulupi gè dàaàlɛ à gbāakpāàzi. ¹¹ ɔ Samueli òè: Bó yá ní kè màai? Saulu wèwà à mè: Ké má è ma gbɛ́ lé fāaa aalɛ ma to we, mé ni mɔ gɔɔ pɔ ní dɪlɛwao yáíɛ. Filitɛ lé kɔ kàaa Mimasa, ¹² ɔ ma mè, aasu lélɛa Giligali la Dii sísisaio. ɔ ma sapi ò teasi. ¹³ ɔ Samueli òè: N faasaiyā kè! N yá pɔ Dii n Lua dɪlɛnɛ kúao. Tó ní kúaa yāaɛ, Dii a to n buio

* **13:8** 1Sam 10.8

aaɔ kpalable gɔɔpiiɛ. ¹⁴ Tia kéwa ríyɔ̄ gēgē kpalauo. Lá rí yá pɔ̄ Dii dīlɛnɛ kúao, a gbé pɔ̄ àà nɔ̄sɛ muaaano wɛɛɛ à àà dīlɛ a gbéɔ̄ dɔ̄aana ũɛ.† ¹⁵ ɔ̄ Samueli fɛ̄lɛ Giligali à gè Gibɛa, Běyāmɛɛ buiɔ̄ būsuu. ɔ̄ Saulu a zīgɔ̄ pɔ̄ kuanɔ̄ nàò, aa kà gbɛɔ̄n òaa àaɔ̄ taa.

¹⁶ Saulu rí a né Yonatāao rí a zīgɔ̄ pɔ̄ kúrínɔ̄ ku Gibɛa, mé Filitɛɔ̄ bòokpà Mimasa. ¹⁷ Zīgɔ̄ gāli àaɔ̄ bòlɛ Filitɛɔ̄ bòou, aa gè lélei Isailiɔ̄wa. Gāli do gè ɔ̄fela oi Suali būsuu. ¹⁸ Gāli do gè Betoloni oi, mé a àaɔ̄de gè Isaili būsuu zɔ̄lɛu, sīsi pɔ̄ bɔ̄aa rí Semaio Guzuleo rí gbáao.

¹⁹ Sia ku Isaili būsuuo, asa Filitɛɔ̄ mè Ebeluɔ̄ su fɛ̄nda ge sɔ̄napioɛ. ²⁰ Filitɛɔ̄ kíi ɔ̄ Isaili ɔ̄ i gé soonaɔ̄ rí zusoonaɔ̄ rí mɔ̄oɔ̄ rí kɔ̄maɔ̄ ledɛdɛui. ²¹ Soona rí zusoonaɔ̄ kà ánuusu ɔ̄watɛ̄ plapla, saao rí mɔ̄oɔ̄ sɔ̄ ánuusu ɔ̄watɛ̄ dodo. ²² Ayāmɛto zīpi kagɔ̄ Saulu rí Yonatāao zīgɔ̄ɔ̄ fɛ̄nda ge sɔ̄na kúao, sema Saulu rí Yonatāapio bāasio.

²³ Filitɛ̄ gudɔ̄anaɔ̄ gè Mimasa gbeboleu.

14

Yonatāa ziblea Filitɛɔ̄wa

¹ Gɔ̄ɔ̄ewa Saulu né Yonatāa ò èwaaso pɔ̄ a a zikabɔ̄ kúae: Mɔ̄ wà ge Filitɛ̄ gudɔ̄anaɔ̄ kíi le. I o a maeɛ sɔ̄o. ² Saulu ku gbɛafuli gbáu Migɔ̄nɔ̄, Gibɛa sae rí zīgɔ̄ɔ̄ gbɛɔ̄n òaa àaɔ̄. ³ Sa'ona Ahia kú rí guu, a a sa'o'ula daa. Ikabodu v̄i Aitubu néɛ. Aitubupíá Finɛasi néɛ, Eli pɔ̄ dɛ Lua gbàgbana ũ Silo tɔ̄únaɛ. An gbɛɛ dɔ̄ Yonatāa gè gueio.

† **13:14** Zin 13.21-22

4 Gbebole pɔ Yonatāa ye gɛu à Filitē gudṣanao le, gbe pélepeleu lán swaawa oplaai n̄ zeeio. Ado tón Bozezu, ado s̄o Sene. 5 Ado ku gugbāntoou Mimasa oi, ado s̄o gɛomidokli Geba oi. 6 Ǿ Yonatāa ò èwaasopie: Mɔ wà gé gyafɔde gudṣanapio k̄i. Dii a gí dɔiwálea? Asa yāe a f̄o kpa Dii e à to wà gí zibleio, wá dasi ge wá dasion lò. 7 Ǿ aà zikabokūnapi òè: Lá à n̄ pɔ gbà p̄ii lé, ke. Lá n̄ sè, má làae. 8 Ǿ Yonatāa mè: T̄ò, wà gémá wà wázia m̄oné. 9 Tó aa òwēe wà zé wà n̄ dāe, wí ze wá gbɛu, wá gémá bo. 10 Tó aa mè wà m̄e s̄o, wí gémá, asa bee mé aɔ de Dii n̄ kpaawá seela ũ.

11 Ǿ aa n̄zia m̀ò Filitē gudṣanapioe. Ǿ Filitēpio m̀è: Gwa! Ebeluɔ lé bo e pɔ aa ulɛauɔ guu kee. 12 Ǿ gudṣanapio lezù Yonatāa n̄ a zikabokūnaozi aa m̀è: A mɔ wà yāe oé ke. Ǿ Yonatāa ò a zikabokūnae: Nyɔ te ma kpe, asa Dii n̄ kpá Isailiɔwae. 13 Ǿ Yonatāa lé dede àle boɔga, mé aà zikabokūna te aà kpe. Ké Yonatāa n̄ kwé, ɔ aà zikabokūnapi n̄ dede aà kpe. 14 Léleama séiapi guu Yonatāa n̄ a zikabokūnao n̄ dede gbɛɔn bao taawae. Gupi b̄aluma kà gu bà do taawa. 15 Ǿ gili gè Filitēɔgu n̄ b̄ou n̄ s̄uo p̄ii. Via n̄ zīgɔ kù, gudṣanao n̄ gbé pɔ aaf̄ gé lélei Isailiɔwao p̄ii. Ǿ tole lualua. Lua mé gili gèngu màa.

16 Ké Saulu gudṣana pɔ kuaàno Gibɛao è Filitē zīgɔ b̄aalè lé f̄aa gupiiu, 17 ɔ Saulu ò gbé pɔ kuanɔne: A wéte wá gbéɔzi à gwa, wí d̄o gbé pɔ b̀ò wá guu. Ké aa gwà, aa è Yonatāa n̄ a zikabokūnao mé kú n̄ guuo. 18 Ǿ Saulu ò Ahiae: Ḿó n̄ n sa'o'ulao wà Dii laò. Asa zibeez̄i a sa'o'ulapi daa Isailiɔ guu wee. 19 Gɔɔ pɔ Saulu lé yā'o sa'onapie, zɔa pɔ d̄o

la kpakpa. ³⁴ Ǿ à m̀è: A fãaa ní guu, í oné an baade mó ma kíí ní a zuo ge a sã, aai a kòlokpakpa la, aai só. Asu duunakε Diiε à ǹòò só ní a auoo. Ǿ baade mò ní a zuo gwá bee, à a kòlokpawε. ³⁵ Saulu Dii gbagbakii bò wε. Sa'okíi pò a bò séían wε.

³⁶ Ǿ Saulupi m̀è: Wà péle Filit̃zi gwáa wàò ní dεdε e gu γε d̀òd. Wásu ní kee too. Ǿ wa òè: Ké lá à k̀èε maawa. Ǿ sa'ona m̀è: Wà s̃ Luazi la gíá. ³⁷ Ǿ Saulu gbèa Luawa: Wà péle Filit̃zi, níỹó ní kpáwáa? Ǿ i wewà zibeez̃io. ³⁸ Ǿ Saulu m̀è: A z̃ig̃ò gb̃z̃òò p̃íi, à s̃mazi la, ké wà e d̃o duuna pò wa k̀ε gb̃á. ³⁹ Ñ Dii Isailiò Suabana t̃ó, baa t̃ó ma né Yonatãa mé duunak̀è, sema aà ga. Ǿ gb̃ε i lésio. ⁴⁰ Ǿ a òné: A zε saalo le, mapi ní ma néo wíò ku saalo la. Ǿ wa òè: Ké lá à k̀èε maawa. ⁴¹ Saulu ò Dii Isailiò Luaε: To wà síana d̃o. Ǿ yá Yonatãa ní Sauluo bl̃ε, ò bíla mi bò bau. ⁴² Saulu m̀è: A gbela† mapi ní ma néo musu. Ké yá Yonatãa bl̃ε, ⁴³ ò Saulu òè: Yá pò ní k̀ε omεε. Ǿ Yonatãa òè: Ma lípana lébana ò má z̃ò z̃ówa, ỹònñò má m̀òò. Má ké! Tó a ma dεε, à ma dε. ⁴⁴ Ǿ Saulu m̀è: Yonatãa, tó ni gao, Lua yãp̃ásikεmεε bèεb̃εε. ⁴⁵ Ǿ wa ò Sauluε: Yonatãa ga lo! Aà gb̃é pò òmε tò wa z̃ibl̃èa? Aawo! Ñ Luao wi wei ké baa aà mikã m̀endo léle z̃íleo, asa Lua d̃onle ò à bee k̀èò gb̃á. Beewa ò wà Yonatãa m̃isi, i gao. ⁴⁶ Ǿ Saulu kámabò ní pélea Filit̃z̃io, ò Filit̃z̃o tà ní b̃usuu.

⁴⁷ Ké Saulu z̃òle Isaili kpalau a làa, à z̃íkà ní a ibεεò gupiiuε: M̃abuo ní Am̃niò ní Ed̃òò ní Zoba kíáo ní Filit̃z̃o. Kpe pò à líliu p̃íi, i z̃iblemáε. ⁴⁸ Aà w̃òkε t̃òb̃ò, à z̃ibl̃è Amalekiòwa, à Isailiò sí ní wetãnaòwa. ⁴⁹ Yonatãa ní Isiboseo ní Malakisuaò mé Saulu

† 14:42 Nao 27.21

neg̃ɔ̃ ǔ. A neñɔ̃ ɔ̃ gb̃ɔ̃n pla. A séia tón Melabu, a plaade Mikali. ⁵⁰ Aà na tón Aiñɔ̃ ǔ, Aimaaza néε. Aà zīg̃ɔ̃ gb̃ɛ̃z̃ɔ̃ tón Abiñεε. Saulupi dāunaε, aà des̃ε Nεε néε. ⁵¹ Saulu mae Kisi ñ Abiñεε mae Nεεo mé Abieli néɔ̃ ǔ. ⁵² Saulu g̃ɔ̃ ɔ̃ p̃ási ñ Filit̃ε̃o g̃ɔ̃ɔ̃piiε. Tó Saulu neg̃ɔ̃na ge w̃ɔ̃de è, ì aà si à nawa a zīg̃ɔ̃ ǔε.

15

Dii gia Sauluzi

¹ Samueli ò Sauluε: Mámε Dii ma zì, ɔ̃ ma ñisik̃ama ñ kpalablea aà gb̃é Isailiɔ̃wa seela ǔ. Too! Swákpa Dii yáí sa. ² Dii Zīg̃ɔ̃de m̃ε á fiabo Amalekiɔ̃ne yá p̃ó aa k̃è Isailiɔ̃ne aa zez̃ɔ̃né an b̃ɔ̃a Egipi gb̃ea yáí.* ³ Gé léléimá sa, ní ñ midε m̃pii. Nsu ñ ñ gb̃εε too. N ñ d̃ede pii, g̃ɔ̃ɔ̃ ñ ñɔ̃ɔ̃ ñ né gb̃āaɔ̃ ñ né ỹɔ̃miñaɔ̃ ñ zuɔ̃ ñ s̃aɔ̃ ñ yiongoɔ̃ ñ z̃àa'inaɔ̃.

⁴ ɔ̃ Saulu a gb̃éɔ̃ s̃isi à ñ k̃āaa Telaiǔ. Aà zīg̃ɔ̃ k̃èsedeɔ̃ gb̃ɔ̃n ðaas̃ɔ̃ɔ̃ leε ðaa doε (200.000). Yudaɔ̃ ku ɔ̃ gb̃ɔ̃n ðaas̃ɔ̃ɔ̃ leε kwi (10.000). ⁵ ɔ̃ Saulu g̃ε Amalekiɔ̃ w̃éleu, àle ñ d̃ādā swa'εu. ⁶ Saulu lékp̃āsāk̃è Keniɔ̃ne à m̃ε: A b̃ɔ̃le Amalekiɔ̃ guu, k̃é m̃asu mà á d̃edeɔ̃ñɔ̃ yáí, asa áme a yāmaak̃è Isailiɔ̃ne an b̃ɔ̃a Egipi gb̃ea. K̃é Keniɔ̃ b̃ɔ̃le Amalekiɔ̃ guu, ⁷ ɔ̃ Saulu g̃ε l̃èle Amalekipiɔ̃wa za Avila e à g̃ε p̃è Suluwa Egipi gukpe. ⁸ A Amalekiɔ̃ kí Agaga k̃ù b̃éε, ɔ̃ à aà gb̃éɔ̃ d̃ède ñ f̃endao m̃pii. ⁹ Saulu ñ a zīg̃ɔ̃ i Agaga d̃eo, mé aa s̃ā maaɔ̃ s̃èle ñ zuɔ̃ ñ zune mekp̃aaɔ̃ ñ s̃āneɔ̃ɔ̃ ñ p̃ɔ̃maaɔ̃ pii, aai we ñ d̃edeo. P̃ó giañaɔ̃ ñ p̃ɔ̃ f̃é̃f̃ēaɔ̃ ɔ̃ aa d̃ède pii.

* **15:2** B̃ɔ̃a 17.8-14

10 Ǿ Dii yǎ'ò Samueliε à mε: 11 Ma Saulu kpaa kpalau tò ma pǒ yà, asa à bǒ ma kπεε. Lá má dàè, ìli κεο. Yápi ði Samueliwa, ǔ à wiilè Diiwa e gu gè ðòð. 12 Ké Samueli fèle kǒkǒ, à gè dai Saulule, ǔ wa òè: Saulu gè Kaameli. A seelapèle we a yǎðangu yǎi, ǔ à èa gè Giligali. 13 Ké Samueli Saulu lè, ǔ Saulupi òè: Dii báaadangu! Má kè lá Dii òmεεwa. 14 Ǿ Samueli aà là à mε: Pǒ wii pǒ ma swǎlèwà lán sǎ wiiwa ðe kpelewa ni? Zu pǒ mále ní ǒǒ ma bǒ má ni? 15 Ǿ Saulu wèwà à mε: Amalekiǒ pǒǒne, asa wà ní sǎǒ ní ní zù maaǒ sèle wà sùð wà sa'òð Dii n Luawaε. Wa ní kíniǒ ðèðe. 16 Ǿ Samueli òè: Níle maa, mí yǎ pǒ Dii òmεε gwǎasínaa one. Ǿ Saulu mε: O. 17 Ǿ Samueli mε: Ké n nzía fénembo yǎa, ni gǔ Isaili buið ðaana ũo lé? Dii n kpa Isailiǒ kía ũ, 18 ǔ à n zǐ ò a bǒǒlekeε à mε: Ge ò Amalekiǒ ðeðe, asa duunkenaǒne. Zikaínǒ e ò ge ò ní midε. 19 Akea n gi Dii yǎmai, n lele ní pǒǒwa, ní yǎ pǒ Dii yeio kèi? 20 Ǿ Saulu òè: Ma Dii yǎmà, ma bǒǒle pǒ à ma zǐ kei kè. Ma Amalekiǒ ðèðe píi, ǔ ma su ní ní kí Agagao. 21 Ǿ wà sǎ maaǒ ní zù maaǒ sè pǒ pǒ wa ðèðepiǒ guu wà sa'òð Dii n Luawa Giligali la. 22 Ǿ Samueli mε:

Dii yǎ kǔa maaè ðe sa pǒ wǐ a pǒ káteu à tékǔ oaa.

Misiileae ðe sa'ooa.

Aà yǎmaa ðe sa'oa ní sǎsa mekpaaola.

23 Gia aà yǎmai duuna sáa ní màsokeaoε.

Dóεaaànǒ vǎi sáa ní táagbagbaaoε.

Lá n gi Dii yǎmai,

aàpi sǒ à gǐ ní kíakεie.

24 Ǿ Saulu òè: Ma duunakè. Ma pǎ Dii yǎ pǒ ní òmεεa, asa ma vǐakè gbéǒneε, ǔ ma ní yǎmà.

25 Sùuukεmanɔ́ ní ma duunapio sa. Eα gεmanɔ́, ké mà e kúle Diie. 26 Ǿ Samueli òè: Má gεnnɔ́, asa n gi Dii yáie, mé à gíne òyɔ́ de Isailiɔ́ kía ũe.

27 Ké Samueli kpeli, àle ta, ɔ́ Saulu aà kù a ula léwa, à kè. 28 Ǿ Samueli òè: Dii n bɔ́ Isaili kpalau gbãe, ɔ́ à gbé pɔ́ a maa denla kpàu.† 29 Isailiɔ́ Lua gawide lí εεtoo, ìli a làasoo liléo, asa a de gbēnazina ũ ké à a làasoo liléo. 30 Ǿ Saulu èa òè: Ma duunakè. N beeo n yá na, ma kpela Isaili gbēzɔ́ɔ́ ní gbépiio ae. Gé zeimeε ké mà e kúle Dii n Luae. 31 Ǿ Samueli èa gè zèè, ɔ́ Saulupi kúle Diie.

32 Ǿ Samueli mè: A mó ní Amalekiɔ́ kí Agagao. Ké kíapi lé mó, a dɔ́ yãe kuo, asa àle e a bɔ́ ga léziε. 33 Ǿ Samueli mè: Lá n fēnda tò nɔε daside kua a néwa, màa n da a kua a néwa sɔ́. Ǿ à Agaga zèezɔ́e Dii ae Giligali we. 34 Ǿ à tà Lama. Saulu tà sɔ́ a be Gibea. 35 Baa ké Saulu kè Samuelie wēnaũ, Samuelipi i gé aà gwai bo e à gè gàò, asa Dii pɔ́ yà a Saulu kpaa Isailiɔ́ kpalau yá musue.

16

Samueli nisikaa Davidi miwa

1 Dii ò Samuelie: Nyɔ́ ɔ́ɔb Saulu yá musu e bɔε ni? Ma gi aà kible Isailiɔ́waε. Nísika kóba pai, ní dazεu. Ma n zí Betelεũ gbé Yese kíie, asa aà né do ɔ́ má sè aà gɔ́ kía ũ. 2 Ǿ Samueli mè: Kpelewa má ke mà géwei? Tó Saulu mà, a ma deε. Ǿ Dii òè: Zununu se ò gèò, ní me n mɔ́ ma gbagbaie. 3 Yese sísi sapi oa guu, mí yá pɔ́ òyɔ́ ke onε, ní nísikameε gbé pɔ́ má ɔ́bne miwa.

† 15:28 1Sam 13.14, 28.17

4 Samueli yá pò Dii òe kè. Ké àle ká Beteleũ, wélepi gbẽzɔɔ gè daiaàle. Via ní kú, ɔ aa aà là à m̀: Aafia n m̀ laa? 5 A m̀: Aafiae. Ma m̀ Dii gbagbaie. A gbãbɔ áziae, í gemanɔ sa'oi. ɔ à gbãbò Yese ní a negɔɔne, à ní sisi sa'o guu. 6 Ké aa kà, Samueli Eliabu è, ɔ à làasookè à m̀: Gbé pò Dii sè mé ze aà ae we. 7 ɔ Dii òè: Nsu ǹ aà zea ge aà gbàa gwao, ma giaàzie. Mili gbé gwa lá gbēnazina ì gwawao. Gbēnazina ì gbé gwa a mekaawae, mapi sɔ, sɔ ɔ mi gwa. 8 ɔ Yese Abinadabu sisi, à m̀ Samueli ae, ɔ à m̀: Dii i gbéee bee seɔ. 9 ɔ Yese Sāma sisi, à m̀ Samueli ae lo, ɔ à m̀: Dii i gbéee bee seɔ. 10 ɔ Yese a negɔe gbēɔn soplaɔ sisi, aa m̀ Samueli ae, ɔ à m̀: Dii i ní gbēee seɔ. 11 ɔ à Yese là à m̀: N'èwaasoɔ lén laa? A wèwà à m̀: An gɔzāna mé kú lao, àle sādāe. ɔ Samueli òè: Gbé zì aà sísi. Wá sa'oo e aà ka la. 12 ɔ à gbé zìwà, à m̀. Népiá gbé tēae, aà wé maa mé aà oa kefeũ. ɔ Dii m̀: Fele ǹ nísika aà miwa, asa aàpin we. 13 ɔ Samueli kóbapi sè à nísikà aà miwa aà vìio wáa. Za zìbeezi ɔ Dii Nisina ò Davidie. Bee gbea Samueli èa tà Lama.

Davidi zíkɛa Saulu

14 Dii Nisina gò Sauluwa, ɔ Dii tò táa pāsì dīe. 15 Aà ìwaɔ òè: Lua tò táa pāsì ò dīe. 16 Lá màae Baa, tó wápio n ìwaɔ gbé pò m̀ɔna dɔ weele. Tó Lua tò táa pāsìpi dèdema, ili m̀ɔnalene, níli e ǹ ke sàɔ. 17 ɔ a ò a ìwaɔne. A gbé pò m̀ɔna dɔ maamaa weele m̀omae. 18 ɔ aà ìwae òè: Ma Beteleũ gbé Yese née è, a m̀ɔna dɔ. Negɔn zìkanae, mé a yá'o dɔ. Gɔ kefenae, mé Dii kuaàno. 19 ɔ Saulu gbé zì Yesewa, aa òè: Saulu m̀ ǹ né Davidi pò ì sàɔ dā gbaewa.

20 ǃ Yese p̄ɛɛ d̄i zàa'inaɛ ní v̄ɛɛo tùu do ní blesan bɔbɔ, à a né Davidi gbàèò Sauluwa. 21 Ké à kà Saulu kíi, à ḡò aà zíkɛna ũ. Saulu yeaàzi maamaaɛ, ɔ̄ à aà d̄ilɛ a zíkabɔkūna ũ. 22 ǃ Saulu gb̄ɛ z̄i Yesewa à m̄è: To Davidi ḡɔ ma zíkɛna ũ, asa aà yá ì kamaguɛ. 23 Tó Lua tò táapi d̄èdɛ Sauluwa, ɔ̄ Davidi ì a m̄ɔɔna sɛ àò lɛɛ. Tó táapi tà, ɔ̄ ì kɛ s̄àɔ, ì su a laaiwa.

17

Davidi n̄ Goliatio

1 Filit̄ɔ ní z̄iḡɔɔ k̄àaa, aalɛ z̄i s̄oukɛ Soko, Yuda bùsuu, ɔ̄ aa b̄òokpà Efɛdamiŭ, Soko ní Azekao z̄ānguo. 2 Saulu ní Isailiɔ s̄ɔ aa k̄ k̄àaa aa b̄òokpà Ela gusalalau, aalɛ s̄oukɛ aa gé Filit̄ɔwa z̄iŭ. 3 Filit̄ɔ ku s̄ìs̄iwa le, Isailiɔ ku s̄ìs̄iwa la, guzulɛ kú ní z̄ānguo. 4 ǃ Gata n̄ḡɔna p̄ó w̄i m̄ɛ Goliati b̄ò Filit̄ɔ b̄òou. Aà gb̄àa kà ḡàs̄isuu soolo. 5 A m̄ɔgot̄ɛ f̄uà kpaa, mé a m̄ɔgot̄ɛ ula p̄ó dɛ lán kp̄òt̄ɛɛwa daa, a gb̄ia kiloo bàaaɛ. 6 A m̄ɔgot̄ɛ s̄òolo yea lɔ, mé a m̄ɔgot̄ɛ s̄ɔmpɛpɛɛ looa a kpɛ. 7 A s̄ɔn s̄ónɛ k̄ūa, a p̄á dɛ lán zw̄àat̄āna àsaliwa. A w̄ét̄ɛ gb̄ia kiloo soplac. Aà s̄ɛngbaokūna bɛ aà aɛ.

8 Goliati zɛa, ɔ̄ à lɛzù Isaili z̄iḡɔɔzi à m̄è: B̄óyāi a b̄òlɛ ní z̄iɔi? A d̄s̄ Filit̄ɛn ma ũoa? Ap̄iɔ s̄ɔ, Saulu z̄ɔɔ. A gb̄ɛ w̄ɛɛɛ á guu aà p̄ila m̄ɔ ma kíi. 9 Tó a f̄s̄ z̄íkamanɔ, tó à ma dɛ, ma gb̄ɛɔ ḡɔ á z̄ɔɔ ũɛ. Tó máme ma aà d̄è s̄ɔ, á ḡɔ wá z̄ɔɔ ũɛ, ìɔ z̄ɔblew̄ɛɛ. 10 ǃ Filit̄ɛpi èa m̄è: Málɛ kuabii Isaili z̄iḡɔɔwa gb̄ā. A gb̄ɛ w̄ɛɛɛm̄ɛ wà z̄ika ní k̄s̄o. 11 Ké Saulu ní Isailiɔ p̄ii aa aà yápi mà, aa bílikè, s̄ɔ k̄ɛ́ngu.

12 Davidiá Eflata gbé Yese néε. Yesepiá Beteleū pó kú Yuda bùsuu gbéε. A negōεo ì gbēon swaaōε, mé Saulu gōō à maezōkù, à zikù táotao. 13 Àà né gbāa gbēon àaōō ku zílau ní Sauluo. Àà negōε séia tón Eliabu, a plaade tón Abinadabu, a àaōde tón Sāma. 14 Davidi mé Yese né gōzāna ũ. Àà v̄iπio te Sauluzi, 15 ō ààpi ì ge Saulu kíi, ì ea su Beteleū a mae sāo dáí. 16 Filitēpi ì bō à azía olóné kōō ní oosio e gōō bla.

17 Ziēwa Yese ò a né Davidie: Ese kpasaa pēn doé ní pēε mēn kwiéō se ñ geò kpakpa n v̄iōne ní bōou. 18 Gāse mēn kwiéō se ñ kpá ní gāli gbēzōōwa. Ge ñ ní gwa tó aa aafia, ní su ní ní aafia seelao. 19 Aa kú ní Sauluo ní Isailio pii Ela gusalalau, aale zika ní Filitēō.

20 Davidi fēle kōō káaukaau, à a sāo tò ní sādān páleo. A a aso sè, ō à dàzeu lá Yese dilēewa. Ké à kà zīgōō bōou, à mō lè aale gé zílau, aale wii gbāa lé. 21 Isailio ní Filitēō lé sōuke, aa aedōkōwa. 22 Ō Davidi a aso nà pōō dōanaε aà ozi, ō à bàalè gè zílau. A a v̄iō lè we, ō à fōkpāmá. 23 Ké àle yā'orínō, Filitēō negōna Goliati, Gata gbé bō Filitē zīgōō guu, à èa fēle ní a yápio. Davidi yápi mà. 24 Ké Isailio aà è, sō kēngu lō, aa lèkōwa nípii. 25 Aale okōε aa mē: I gōēpi e à bōo lé? Tó à bō, ì kuabiiwáε. Gbé pó aà dè, kía a ade gba àizeε zōō, i aà gba a nenōε lō nō ũ, mé aà bedeo wē'ōa kpá lō.

26 Ō Davidi gbé pó zea a saeo là à mē: Bó wa ke gbé pó Filitēpi dè à Isailio bō wíuei? Dén Filitē gyafōodepi ũ, à gbāsa lé kuabiibii Lua béε zīgōōwai? 27 Ō wa òè lá gbēō lé okōewa wà mē: Maa wa ke gbé pó aà dèε. 28 Ké aà v̄i zōōde Eliabu mà Davidi lé yā'o

ń gbéó, aà pɔ pàaàzi à mè: Akεa n mɔ lai? Dé n sã yɔɔnaɔ gɔ̀è zĩ gbáaui? Má ń kàamai ń n nòsevãio d̄s. N mɔ zĩ gwaie. ²⁹ Davidi mè: Bó má kèi? Baa yá má ooa? ³⁰ Ǿ à kpeliè à gè yá doūpi là gbɛ̄pãlewa. Lá gbé káau òè, màa wa òè ɔ. ³¹ Wà yá pɔ Davidi òpi sèle s̄iu Saulue, ɔ à aà s̄isi.

³² Ké Davidi mò, a ò Saulue: Gbēe su to s̄s kēagu Filitēpi yá musuo. Mapi n zòblena, má gé zĩkaiaànɔe. ³³ Ǿ Saulu òè: Nyɔ̄ f̄s gé zĩkai ń Filitēpioo. Nebɔɔnan n ũ. Gɔ̄epi s̄s, zĩḡɔe za a èwaasogɔɔ. ³⁴ Ǿ Davidi òè: Mapi n zòblena, máme miɔ ma mae s̄sɔ dá. Tó nòɔmusu ge mai mò sã kù kpásau, ³⁵ mi a gbesele mà gbē mà s̄api ɔ a lézi. Tó à liaamanɔ, ɔ mi kũ a letáwa mà gbē mà de. ³⁶ Mapi n zòblena, ma nòɔmusu ń maio dè píi, mé Filitē gyafɔɔdepi a ḡs lán pópɔɔwae, asa àle kuabiibii Lua b̄éé zĩḡɔɔwae. ³⁷ Davidi èa mè: Lá Dii ma ɔ nòɔmusu ń maio lézi, màa a ma ɔ Filitēpi ɔzi. Ǿ Saulu òè: Gé! Dii kunnɔ.

³⁸ Saulu a zĩka'ula dàè, à a mɔgotē f̄ua kpàè, ɔ à a mò ula dàè. ³⁹ Davidi Saulu f̄enda lòo zĩka'ulapiwa. Ké à yò táwa, ɔ à f̄ua, asa a a d̄ɔe d̄sɔ. Ǿ a ò Saulue: Má f̄s gé ń pópɔɔ, asa má a d̄ɔe d̄sɔ. Ǿ à pópɔɔ b̄òle píi a kàle. ⁴⁰ A a gopana sè, ɔ à gè gbè boolona sèle swa'eu mèn s̄ɔɔ, a kà a dádãkeɔɔɔ. Ǿ àle s̄s Filitēpizi, a a gbema kũa.

⁴¹ Ǿ Filitēpi lé s̄s Davidizi, aà sèngbaokũna be aà ae. ⁴² Ké à Davidi gwà, a è né ɔɔɔ t̄ɛa kefenaε, ɔ à d̄òewà. ⁴³ A òè: Gbēn ma ũ, ɔ n gbasa ńle mɔa ń gooa? Ǿ à aà kà ń a t̄áa t̄sɔ. ⁴⁴ Ǿ à èa mè: S̄smazi, b̄ãɔ n ble, wàɔ i n só. ⁴⁵ Davidi òè: F̄enda ń s̄mperεεo

ń s̄n s̄neo ̄ r̄le m̄oa. Mapi s̄, Dii Z̄iḡde Isailio Lua p̄o r̄le kuabiibiiwà t̄o ̄ mále m̄oma. ⁴⁶ Dii a n nam̄e ma ̄z̄i gb̄ae. Má n nee, mí n mi z̄o, mí Filit̄e z̄iḡo gēo kpa b̄ao ń w̄aiowa gb̄a aa só, d̄unia i d̄o ké Lua kú ń Isailio. ⁴⁷ Gb̄é p̄o k̄aaa lāo i d̄o ké Dii lí z̄ible ń f̄enda ge ń s̄naoo. Dii mé z̄i gb̄aa v̄i, a á naw̄ee wá ̄z̄ie.

⁴⁸ Goo p̄o Filit̄epi lé s̄ Davidizi, àle mó aà w̄iwii, ̄ Davidi bàalè lé suwà gu p̄o wa z̄ikau. ⁴⁹ ̄ à ̄ḡè a b̄òu, à gb̄e bo dà a gb̄emau. Ké à Filit̄epi gb̄ò, ̄ à aà pà a mi'aeawa. Gb̄epi v̄le aà mi'aeπiu, ̄ à l̄èle a gb̄eeu. ⁵⁰ Gb̄ema ̄ Davidi z̄iblèd̄ Filit̄epiwa. A aà pà a nè, baa f̄enda a k̄ūao. ⁵¹ ̄ à bàalè ḡè l̄ooaàla, à aà f̄enda wò aà k̄pe, à aà d̄è à aà mi z̄ò. Ké Filit̄e è ń neḡonapi ḡa, aa l̄èk̄wa. ⁵² ̄ Isailio ń Yudāo p̄emá ń wiio, aa ń yá e Gata b̄leu ń Ek̄eloni bíib̄leo. Gb̄é p̄o aa ń dedēo gēo ḡò k̄alea sea za Saalaiū z̄eu e Gata ń Ek̄elonio. ⁵³ Ké aa s̄u ń Filit̄e yaao, ̄ aa ń b̄òo p̄o n̄aaa. ⁵⁴ Davidi Filit̄epi mi s̄è à ḡèd̄ Yelusaleū, à aà ḡòk̄eb̄o k̄ale a k̄p̄eu.

⁵⁵ Goo p̄o Davidi lé s̄ Filit̄epizi, Saulu lé aà gwa, ̄ à a z̄iḡo gb̄ez̄o Abinee là à mè: Dé n̄n neḡonapi ūi? A w̄ewà à mè: Kí, ń n̄ kuao, má d̄o. ⁵⁶ ̄ k̄ia mè: Gb̄ea ñ ma gb̄é p̄o a n̄n èwaasopi ū. ⁵⁷ Ké Davidi s̄u ń Filit̄epi deao, Abinee aà s̄è ḡèd̄ Saulu k̄i, a Filit̄epi mi k̄ua. ⁵⁸ ̄ Saulu aà là à mè: Né, dé n̄n n̄ ūi? A w̄ewà à mè: N z̄òblena Yese, Beteleū gb̄é n̄n ma ū.

18

Saulu íb̄el̄sea ń Davidio

1 Ké Davidi yá'ò ní Sauluo a làa, ̄ Yonatāa gbēkpàaà̀, a yeaàzi lá azia wēniwa. 2 Za zibeezi ̄ Saulu aà d̄ile a b̄e, i wei aà ta a mae b̄e bo. 3 Yonatāa yāyèaà̀, ké a yeaàzi lá azia wēniwa yái. 4 ̄ à a ulada pò á daa b̀ à aà gbà ní a zika'ulao ní a fēndao ní a sáo ní a asanao. 5 Gua pò Saulu Davidi gbà̄eu zikai píi, ì saasē, ̄ à aà d̄ile zīḡō gbēz̄ō ũ. Aà yá ì ke gbē̄piīe nae ní Saulu ìwà píi.

6 Ké zīḡō lé su Davidi Filitēpi dea gb̄ea, n̄ēo b̀ Isaili w̄l̄ēo guu píi, aa gè dai ní kí Saulule, aale lesi, aale ̄wā, aale gāale, aale p̄onake, aale s̄s̄ēnapa. 7 Aale lesi, aale d̄ok̄ō, aale ̄wā, aale me:

Saulu gb̄ē̄ d̄ède òaa s̄ōe (1.000),
Davidi s̄ òaas̄ōs̄ō lēe kwi (10.000).

8 Yápi kè Saulū ìi maamaae, ̄ aà p̄o p̄a à m̄e: Wà òaas̄ōs̄ō lēe kwi kpà Davidiwa, mapi s̄ òaa s̄onāe. Kpala mé ḡò aà si sa. 9 Za zibeezi ̄ à wed̀b̀.

10 Ké a gu d̀, ̄ Lua tò Saulu t̄aa p̄ās̄ipi d̄ède, àle yāyaaa'o a kp̄eu, ̄ Davidi a m̄ōna s̄e, àle lé lá ìo ke ḡō̄piiwa. Saulu a s̄ona k̄ua, 11 ̄ à aà gb̄àò à m̄e: Má Davidi paò mà naaa ní ḡiōe. ̄ Davidi azia èè ḡēn pla. 12 Saulu ì viake Davidīe, ké Dii kuà̀ mé à p̄ākp̄aazi yái. 13 ̄ à Davidi yà à aà d̄ile zīḡō gb̄ē̄on òaa s̄ōo gbēz̄ō ũ. ̄me ìo d̄baaané z̄ilau. 14 Gu pò à ḡèu píi ì saasē, ké Dii kuà̀̀ yái. 15 Ké Saulu è ìo saasē, ̄ à viakèè de yāala. 16 Isailiò ní Yudāo s̄ō aa ye Davidizi m̄piīe, ké ìo d̄baaané z̄ilau yái.

17 ̄ Saulu òè: Má a n̄ēo s̄éia Melabu kpama n̄o ũ. Neḡōnkea ke, ní z̄ikamēe Diīe. Asa Saulu làasookè à m̄e: Má ̄k̄w̄ò, Filit̄̄o mé aa aà de. 18 ̄ Davidi òè: Dén ma ũi? Dēn ma bed̄ēo ní ma mae buīo ũ ké mà

gbasa mà gō n né zǎ ũi? ¹⁹ Ké Mɛlabu kà wà kpa Davidiwa, ɔ Saulu aà kpà Mɛɔla gbé Adielɛliwa.

²⁰ Saulu nɛnɔɛ Mikali ye Davidizi. Ké wà yápi ò Sauluɛ, à kèè na ²¹ à mɛ: Má aà kpawàɛ, i gōè bai ũ, Filitɛɔ i aà dɛ. ɔ a ò Davidiɛ: Nyɔ ma né pǎle e n sɛ sa. ²² ɔ a ò a ïwaɔnɛ: A yǎ'o Davidiɛ asii guu, à oè aà yǎ kámagu, mé ma ïwaɔ yeaàzi píi. Aà ma nɛnɔɛ sé. ²³ Aà ïwaɔ yápi kà Davidiɛ a swǎwa, ɔ a ònɛ: Gōa kíanɛ zǎ ũ á yǎ àa nɛɛ? Táaa taasiden ma ũ. ²⁴ Ké Saulu ïwaɔ sù, aa Davidi yápi sèlɛ siuè. ²⁵ ɔ Saulu mɛ: A oè má ye ànsue pɔɛio, sema aà tɔsimɛɛ ma ibɛɛ Filitɛɔwa, i sumɛɛ n n gyafɔɔo mèn basɔɔ. Alɛ e Filitɛɔ aà dɛɛ.

²⁶ Ké ïwapio yápi dàu a sɛu Davidiɛ, gōa kíanɛ zǎ ũ kèè na sa. E nɔpi sɛgɔɔ àɔ gé kái, ²⁷ Davidi n a zǐgɔɔ fɛlɛ gè Filitɛɔ dèdɛ gbɛɔn àaa do, ɔ à sù n n gyafɔɔo, a kpà kíawa píi, ké à e gō aà né zǎ ũ yái. ɔ Saulu a né Mikali kpàwà nɔ ũ. ²⁸ Ké Saulu è màa, a dǔ ké Dii kú n Davidioɛ, mé a né Mikali yeaàzi, ²⁹ ɔ aà viakɛaè kǎfi, à gō aà ibɛɛ ũ e à gè gǎò. ³⁰ Gɔɔ pó Filitɛ kíaɔ bɔlɛ gè zíkai, Davidi ï saase dɛ Saulu ïwa kɛniɔlaɛ, ɔ à tɔbò maamaa.

19

Saulu Davidi wɛa

¹ Saulu ò a né Yonatǎaɛ n a ïwaɔ píi aa Davidi dɛ. Ama Yonatǎa yeaàzi à kè zài, ² ɔ aà gbà laai à mɛ: Ma mae lé n wɛɛ. Nyɔ nzia kúa dǔ zia kɔɔ. Ulekii wɛɛlɛ n̄yɔ kuu. ³ Má bɔ wɛ́nkpe n ma maɛo, wí zɛ gu pó n ulɛu. Má n yǎ'òè. Lá a òmɛɛ, mí onɛ.

4 Ǿ Yonatāa gè Davidi maabò a maee à mè: Baa, r̄nsu vāike n zòblena Davidieo, asa i vāie keueo. Aà yākeao ài v̄ine maamaae. 5 Ké à Filitēpi dè, à ḡi a wēniie, ǿ Dii tò wa z̄i z̄o blè wápii. N è, ǿ n p̄o kèna. Bóyāi n̄ ye vāike yāesaidepie n̄ aà de pāi? 6 Saulu aà yāmà, ǿ à legbè à mè: N Diio wa aà deo. 7 A gbea Yonatāa Davidi sisi à yápi siuè píi, ǿ à gè n̄ Davidio Saulu kíi, ǿ àle z̄ikèè lán yāawa.

8 Z̄i èa fèle, ǿ Davidi gè z̄ikai n̄ Filitēo. A s̄ingu à z̄iblémá dúudu, ǿ aa bàalèè.

9 Dii tò Saulu t̄aa p̄s̄ipi èa dède ḡoo p̄o a z̄l̄ea a kp̄éu. A a s̄ona k̄ua, ǿ Davidi lé a m̄oonalèè. 10 Saulu wèele à Davidi paò à naaa n̄ ḡio. Ké à èè, ǿ s̄onapi gè ḡi p̄a.

Gwāasina bee ǿ Davidi bàalè t̄a. 11 Ǿ Saulu gb̄éoo z̄i Davidi be aa aà d̄ád̄a, aai aà de k̄oo,* ǿ aà na Mikali aà gbà laai à mè: Tó ni bàasi gwāao, wa n̄ de ziae. 12 Ǿ Davidi b̄o fenentiu, Mikali aà gbàe n̄ bao z̄íle, ǿ à bàalè ḡèzea. 13 Ǿ Mikali t̄aa† se w̄ule liiwa, à blè báa se k̄a t̄api mia, ǿ à zwāa k̄ua. 14 Ké Saulu gb̄éoo z̄i Davidi k̄úii, Mikali mè àle gyākeee. 15 Ǿ Saulu èa gb̄éoo z̄i Davidi gwai, a òné: A aà sé n̄ a liio s̄anu, à suomee mà de. 16 Ké aa gè kp̄éu, t̄api ǿ aa è liiwa, blè báa kuwà a mia. 17 Ǿ Saulu Mikali là à mè: Bóyāi n̄ b̄o ma kpe n̄ ma ibee gbàe à p̄ilia màai? Mikali wèwà à mè: A òmee mà to à ḡèzea. Tó ma gi, á ma dee.

18 Ké Davidi bàalè ḡèzea, à gè Samuéli gwai Lama. A yá p̄o Saulu kèe dàu a siuè píi, ǿ aa gè z̄l̄e Naio s̄anu. 19 Ké wa ò Saulue, Davidi ku Naio Lama, 20 ǿ

* 19:11 Sou 59 † 19:13 Táapiá lí p̄o wa à lán gb̄enaz̄inawae.

Saulu gbéṣò zì aà kúí. Ké aa kà we, aa lè ānabi gāli lé ānabikεεε, Samueli kú ní guu an d̄baana ũ. 21 Ǿ Lua Nisina dī z̄nap̄iεε, aale ānabikεεε s̄o. 21 Ké wa ò Sauluε, ǿ à gbēp̄āleṣ z̄l̄, ǿ aa ānabikεkè màa l̄o. Saulu èa gbéṣò z̄l̄ a gēn āaṣ̄dei, ǿ aa ānabikεkè màa l̄o. 22 Ǿ Saulupi f̄ēle lé gé Lama az̄ia sa. Ké à kà l̄ò z̄ṣò p̄ó kú Seku sae, à gbéṣò là à m̄è: Samueli ní Davidio ku má ni? Ǿ wa òè: Aa ku Naio Lama. 23 Ké àle gé we, ǿ Lua Nisina dī āap̄ie s̄o, àle gé, àle ānabikεεε e à gè kàò Naio Lama. 24 A a p̄okasaṣ b̄òala, à ānabikεkè Samueli w̄aa. Ḡoṣ bee f̄āane ní gw̄āas̄inao p̄ii l̄o w̄úlea puizie. A ȳái tò w̄i m̄ε: Saulu ku ānabiṣ guu s̄o n̄εe?†

20

Davidi ní Yonataāo

1 Davidi b̄ò Naio Lama à bàalè gè Yonataā lè, ǿ à aà là à m̄è: B̄ó má k̄èi? D̄aa kpele má k̄èi? V̄ai kpele má k̄è ní maeε ǿ àle ma wei? 2 A w̄èwà à m̄è: Gyaū! Nȳṣ gao. Gwa, ma mae líṣ ȳāe k̄ε à ḡi k̄áimεε ma sw̄áwao, ȳāz̄ṣò ge a ȳoṣnan n̄ò. Ma mae aṣ ȳá bee taa k̄ε à ḡi oimεεε? Màa no bá! 3 Ǿ Davidi ò l̄o: N mae d̄ṣ s̄áas̄á k̄é n ma wegwàε. A ȳái i to n ȳápi màò, k̄é n p̄o su yao ȳái. N Dii kuaò ní n kuaò má kú ga léz̄iε. 4 Ǿ Yonataā òè: Yá p̄ó ní gbèaa p̄ii má k̄εε. 5 Ǿ Davidi òè: Gwa, m̄o dafu dikp̄ε ku zia. A k̄ũ mà z̄ōle mà p̄oble ní k̄iaoe. To mà ge ul̄e s̄ēu e zia bàasi oosi. 6 Tó n mae ma gb̄ea, oè ma zé gb̄èama ma ge ma be w̄éleu Beteleū z̄εaz̄εεε, k̄é ma bed̄eṣ p̄ii lé sa p̄ó w̄i o w̄ē ní w̄ēo o we ȳái. 7 Tó à m̄è a maeε, máo

† 19:24 1Sam 10.10-12

aafia, āma tó aà pɔ pà maamaae, ñyɔ̃ d̃s̃ ké yāvāi à zèò à kemee we. ⁸ Gbēkeke mapi n zòblenaε, asa n yāyēmanɔ ní Dii d̃s̃aoε. Tó má tàae ví, ma de nzia. Nsu ma kpa n maewao. ⁹ Ǿ Yonatāa m̃è: Gyaū! Tó má d̃s̃ ké ma mae zèò à vāikenεε, má onεo lé? ¹⁰ Ǿ Davidi aà là à m̃è: Tó n mae sù yāpāsī ònε, déme a om̃ei? ¹¹ Ǿ Yonatāa òè: Mɔ wà gé s̃εu. Ǿ aa b̀le gè s̃εu mípla.

¹² Ǿ Yonatāa m̃è: N Dii Isailiɔ Luao, e zia bàasi maa'i má a mae lé mà gwa. Tó n yá kaaàgu, má lékpāsākεnε. ¹³ Tó ma mae ye vāikenεε, mé mi lékpāsākεnε ma n gbaε n ta aafiao, Dii yāpāsīkemεε b̀èb̀èε. Dii kunnɔ lá a kú ní ma maeo yāawa. ¹⁴ Tó ma su má kue, gbēkekεmεε lá Dii ì kewa. Tó ma su ma gae s̃, ¹⁵ n gbēke su láa ní ma bedεɔ bauo, baa tó Dii tò n ibεεɔ làa dúniau.* ¹⁶ Maa Yonatāa yāyè ní Davidio, ñ à m̃è: Dii fiabo n ibεεnε. ¹⁷ Ǿ Yonatāa tò Davidi èa a legb̀èε lɔ ké a yeaàzi yái, asa a yeaàzi lá azia wēniwae.

¹⁸ Ǿ Yonatāa òè: Mɔ dafu dikpe ku zia. Tó wi gb̀èe e n kilauro, wa n gbaεε. ¹⁹ Zia bàasi gé ul̃ei gu pɔ n ul̃eu yápi daalegɔɔ, níɔ ku gbε pɔ de kɔɔ ũ sae we. ²⁰ Má kazu gbepi sae wén àaɔ, lánd̃s̃ mále pɔ gbáwa, ²¹ mí neg̃εnae z̃i aà ge kapiɔ weεε. Tó má òè, kaɔ ku aà kpe, aà séle m̃ò, ní m̃ó, asa ní Diio r̃yɔɔ aafiaε, kai kuo. ²² Tó má òè kaɔ ku aà ae s̃, géi, asa Dii mé n gbaε. ²³ Yá pɔ wá yè ní k̃s̃o s̃, Dii mé aɔ de yápi seelade ũ gɔɔpii.

²⁴ Ǿ Davidi gè ùle s̃εu. Ké mɔ dafu b̀, kía z̀le p̀bleai. ²⁵ A z̀le a z̀lek̃i g̃i saε. Yonatāa z̀le aà

* **20:15** 2Sam 9.1

ae, mé Abineε ku aà saε. Davidi zōlekīi sō, gbēε ku weo. ²⁶ Saulu i yāe o zībeezi, asa àlε e yāe mé aà lè, à gbālè, bee mé gīè. ²⁷ Ké a gu dō mɔ ɔɔɔ plaade zī, Davidi zōlekīi gi da giie, ò Saulu a né là à mè: Bóyái Yese ne'i mɔ pobleio za gíai? ²⁸ Ǿ a òè: A zé gbèaa, à gè Beteleūε. ²⁹ A mè mà to à gé, asa a bεdeɔ lé sa'o wélepiuε, ò a vīi òε à mót. A mè tó à kèmeε, mà a gbaε à gé a vīiɔ gwai. A yái tò i mɔ pobleinnɔ. ³⁰ Ǿ Saulu pɔ pà Yonatāazi à mè: Né faasai swágbāade! Má dō ké n ze ní Yese néoε. N widà nzīa ní n daowa. ³¹ Tó Yese népi ku wēni guu, rýō e ò kpalableo. Gbēɔ zī aa aà kū suomεε tia. A gāε we. ³² Ǿ Yonatāa aà là à mè: Bóyái a gaii? Bó a kèi? ³³ Ǿ Saulu Yonatāa gbà ní sōnao à e de, ò Yonatāa dō sa ké a mae zè ní Davidi deaoε.

³⁴ Yonatāa fèlε gò pobleaa ní pofēo, i poble mɔ ɔɔɔ plaade zīpio, asa aà nòse yà Davidi yá musuε, ké aà mae aà dīlε yāfūu yái.

³⁵ Ké a gu dō, Yonatāa bò gè Davidi lei gupiu. Negōεnae teaàzi. ³⁶ Ǿ a ò népie. Bàalε ò gé le. Má kazu, ní weεε. Ké népi bàalè lé gé, ò Yonatāa ka mà aà mia. ³⁷ Ké népi kà gu pó Yonatāa ka gbàepiu, ò à lezù népizi à mè: Kapiɔ ku n ae le. ³⁸ Ǿ Yonatāa èa lezùaaazi lɔ à mè: Gé kpakpa, rísu zeo. Ǿ népi kapiɔ sèlε à suò a diie. ³⁹ Népi yápi dō, sema Yonatāa ní Davidio. ⁴⁰ Ǿ Yonatāa a gōkeɔɔ kpà népiwa à mè: Si ò taò be.

⁴¹ Ké népi tà, Davidi fèlε geɔmidɔkīi oi, à mò kùlε Yonatāae gēn àaō, à wùlε a gbεeu. Ǿ aa lepèkōwa, aa sòlò mípla mípii, Davidi pó mé kè zài. ⁴² Ǿ Yonatāa òè: Gé aafia, asa wa legbè ní Dii tóo wa mè, Dii mé

wá seelade ũ ma buio ní n buio zānguo e gɔɔpii.

21

Davidi kua Nɔbu

¹ Davidi bò we, ɔ̃ Yonatāa èa tà be. ² Ké Davidi lé gé sa'onkia Aimelēki kíi Nɔbu, Aimelēkipi bò gè daiaàle. Via aà kù, ɔ̃ à aà là à mè: Bóme tò ní be ndo gbēe kunnɔo ni? ³ Davidi wèwà à mè: Kí mé zidámee, à mè másu to gbēe yá pɔ a dilemee à ma zì kei d̄so. ɔ̃ wa gudòkɔe ní ma ìwao aa d̄oamēe. ⁴ Ble kpele ní ví la tiai? Ma gba pēe mèn sɔo ge pɔ pɔ ní ví pii lé. ⁵ ɔ̃ sa'onkiapi mè: Pēe pã kuo, sema pɔ pɔ wa kàle Luae bàasio. Tó n gbé̄o gbālea nɔe yá musuo,* má kpama. ⁶ ɔ̃ Davidi òè: Maae, wá wázia k̄ua nɔe yá musu, lá wi ke wá gbasa da zikazeuwa. Ma gbé̄o pɔo gbāleao. Baa gɔo pɔ wále pɔeã taa'o, aalio gbāleao, belenke tá pɔ wále o gbā. ⁷ ɔ̃ sa'onkiapi Lua pēe sè a kpàwà, asa pēee ku weo, sema pɔ pɔ wa kàle Luaepi.† Wí pēepi se Dii aee, ɔ̃ wí a leũkpa ke ní pēe dafuo.‡

⁸ Saulu ìwae ku we gɔɔpi, aà tón Doegu. Eɔɔũ buie, aapi mé Saulu sādānki ũ. ⁹ ɔ̃ Davidi Aimelēki là à mè: N sōna ge fēnda ví laa? Mi e ma a fēnda ge gōkeboe sèò, asa kí zìpi dāmēe zεazεae. ¹⁰ Sa'onkiapi wèwà à mè: Filitē pɔ ní dè Ela guzuleu Goliati fēnda gwa ke. A ku sa'o'ula kpe, zwāa fifiwa. Tó ní yei, sé, asa a pāle ku la lo, sema bee. ɔ̃ Davidi mè: Kpaa, a sáa kuo.

Davidi ìandekēkeεa

* **21:5** Lev 15.18 † **21:7** Mat 12.3-4 ‡ **21:7** Bɔa 40.22-23

11 Davidi bàalè Sauluε zĩbeezi, à tà Gata kí Akisi kíi. 12 Ǿ Akisipi ìwaɔ òè: Isaili bùsu kí Davidin weo lò? Aàpi ẽ wĩ ẽwã wĩ lesi aà yá musuo lò? Wĩ mε: Saulu gbéɔ dède òaa sɔɔε (1.000), Davidi sɔ òaasɔsɔo lεε kwi (10.000). 13 Yápi Davidi kù gbãa, àlε vĩakε Akisιε maamaa. § 14 Ǿ à azĩa lìlε, àlε íandekε ke ní wáa. A ɔgbε gàlegalε bíibɔlε gbawwa, a tò lé'i dà a lekpea. 15 Ǿ Akisi ò a ìwaɔnε: A gwa! Gbépiá íandee. Bóyãi a aà sè a mɔoi? 16 Íandee kèsãae, ẽ a gbépi sè a mɔoa aà íandekε kemεea? A e gẽ ma uao.*

22

Saulu Nɔbu sa'onao dεdεa

1 Davidi bò we, à bàalè à gè gè Adulaũ gbè'eu.* Ké aà v̄iɔ ní aà de bεdeɔ aà bao mà, aa gè aà lè we. 2 Yã'õmadeɔ ní fiadeɔ ní gbé pɔ yá lé kánɔuɔ kàaaaazi pii, ẽ à gò ní dɔaana ũ. Aa kà gbẽɔn òaa pla taa. 3 Bɔa za we Davidi gè Mizipa, Mɔabu bùsuu, a ò Mɔabuɔ kíac: Ma mae ní ma dao gba zé aao kunnɔ e mà dɔ lá Lua a kemεε. 4 Ǿ à ní tó ní Mɔabuɔ kíao we. Aa kuaànɔ gɔɔ pɔ Davidi ku sēgbãu. 5 Bee gbεa ānabi Gada mò yá'ò Davidιε à mε: Nsu ñyɔ ku sēgbãu bo. Ea ta Yuda bùsuu. Ǿ à f̄lε gè Eletu líkpeu.

6 Ziewa Saulu z̄ɔlεa baali gbáu Gibea s̄is̄i musu. A a s̄ɔna k̄ua, aà ìwaɔ liaaaazi pii. Ǿ a mà wà Davidi ní gbé pɔ kuaànɔ kúk̄i d̄. 7 Ǿ a ò a ìwapibnε: A B̄yãmεε buiɔ, à ma yãma ápii. Yese

§ 21:13 Sou 56 * 21:16 Sou 34 * 22:1 Sou 57, 142

né a buaɔ ní wēebuɔ kpáwáe? A á dile zīgṣ gbēɔn ðaasɔsɔo ge gbēɔn basɔobasɔoɔ dɔaanaɔ ũe? ⁸ Apii a lekpaáimazie. Ké ma né yāyè ní Yese néo, á gbēe i omeeo. A gbēe i wēnadōmeeo. I kāmee ma swáwa ké ma né ma iwapi nòse fēle aà ma we, lá àle ke tiaewao. ⁹ Edō bui Doegu kú ní Saulu iwao we, ò à mè: Ma Yese né è, à mò Aitubu né Aimelēki kíi Nɔbu. ¹⁰ A yāe weele kèè Diiwa, ò à kùsūa kpàwà ní Filitē bui Goliati fēndao.†

¹¹ Ǿ kía gbēɔ zī aa sa'onkia Aimelēki sísi ní a de bēde pɔ de sa'onao ũ Nɔbu pīi. Ǿ aa mò kía kíi nípii. ¹² Ǿ Saulupi òè: Swákpa n̄ ma, Aitubu né. A wèwà à mè: Ma swá wè, Baa. ¹³ Ǿ Saulu aà là à mè: Bóyāi mpi ní Yese néo a lekpaáimazii? Bóyāi n ble kpàwà ní fēndao, n yāe weele kèè Luawa, ké aà felemanɔ aà ma we, lá àle ke tiaewai? ¹⁴ Aimelēki wèwà à mè: N iwao guu pīi, dé náai mé kà Davidiwai? N né zāe, nzia dōanaɔ kíae. A tɔbò n be. ¹⁵ Mi weele kèè Luawa yāao lé? Kai! Baa, n̄su yāɔ mapi n zòblenawao ge ma de bēdeɔ, asa má yāe dō yápi musuo, baa yoo. ¹⁶ Ǿ kīpi òè: N gae, mpi ní n de bēdeɔ pīi. ¹⁷ Ǿ a ò dɔai pɔ kú weɔne à mè: A fele à Dii gbàgbanaɔ dēde, asa an ɔ ku Davidi yáue. Aa aà bàalea yá dō, ò aai omeeo. Ama aà iwapiɔ i we ɔsè aa Dii gbàgbanapiɔ dēde. ¹⁸ Ǿ kīpi ò Doegue: Fele n̄ sa'onapiɔ dēde. Ǿ à fēle à ní dēde gōɔ. A bàabaa sa'o'uladanapiɔ dēde gbēɔn basiiɔsɔo. ¹⁹ Ǿ Saulu èa sa'onapiɔ wéle Nɔbudeɔ dēde lɔ, gōeɔ ní nɔeɔ ní né gbāaɔ ní nétēnaɔ ní zuɔ ní zàa'inaɔ ní s̄aɔ. Wà ní dēde ní fēndao nípii.

²⁰ Ǿ Aimelēki né do pīlimá, aà tón Abiataa. A

† 22:10 Soú 52

bàalè à gè tè Davidizi. ²¹ A ò Davidiε, Saulu Dii gbàgbanao dède piiε. ²² Ǿ Davidi òè: Ké ma Edoū bui Doegu è we goo bee, má dõ sáasá ké a o Sauluε. Tàaeden ma ũ n de bεdeo gagaa pii yá musu. ²³ Nyõ kumanõ. Nsu to vĩa n kũo. Gbé pó lé n wε lé ma wε sõε. Yãe a n le ma ɔziõ.

23

Davidi Keiladeo misia

¹ Wa ò Davidiε wà mè: Gwa, Filitẽo lé zika ní Keiladeo, aale ní pówenaõ naaa. ² Ǿ Davidi gbèa Diiwa à mè: Mà gé lélei Filitẽpiowa yà? Ǿ Dii òè: Gé léleimá, ní Keiladeo misi. ³ Ǿ Davidi gbéõ òè: Lá vĩa lé wá kú Yuda bùsuu la, wá fõ gé zíkai ní Filitẽo Keilae? ⁴ Davidi èa gbèa Diiwa lo, Ǿ Dii òè: Fεε gé Keila, asa má Filitẽo nanε n ɔziε. ⁵ Ǿ Davidi gè Keila ní a gbéõ, à zíkà ní Filitẽo, Ǿ à ní potuoõ simá. A Filitẽo dède dasidasi, à Keiladeo misi.

Saulu pélea Davidizi

⁶ Ké Aimeleki né Abiataa bàalè, àle gé Davidi kíi yãa, a a sa'o'ula kũae, Ǿ à gèò Keila. ⁷ Ké Saulu mà Davidi gè Keila, à mè: Lua gĩaàzie, Ǿ à aà nàmεε ma ɔzi, asa à azia kàka wéle bíideuε. ⁸ Saulu a zīgõõ kàaa pii aa γε koezõ Davidi ní a gbéõzi Keila. ⁹ Ké Davidi mà Saulu lé vāikpaaĩano, Ǿ a ò sa'ona Abiataae aà mó ní sa'o'ulao. ¹⁰ Ǿ Davidi mè: Dii Isailio Lua, mapi n zòblena, má mà Saulu lé zεwεεε à mɔ Keila à wéleε beepi dúuzõ ma yái. ¹¹ Keiladeo ma kpawà yà? Saulu a mɔ la lá má màwa yà? Dii Isailio Lua, o mapi n zòblenaε. Ǿ Dii òè: A mó. ¹² Ǿ Davidi aà là lo: Keiladeo ma kpawà ní ma gbéõ yà?

Ɔ Dii m̀̀: Aa á kpawàè. ¹³ Ɔ Davidi ní a gbé̃̀ f̀̀l̀̀e, aa kà gb̃̀̀n òaa àaò taawa. Ké aa b̀̀ Kèila, ̃̀ aa gè gu p̀̀ aa yei. Ké Saulu mà Davidi b̀̀ Kèila, i gé we l̀̀o.

¹⁴ Davidi ku zegikl̃̀̀u gbáau Zifi b̀̀su gb̀̀s̀̀s̀̀ideu. Lá gu lé d̀̀ Saulu ̃̀o aà wee, āma Lua i Davidi naè aà ɔ̃̀io. ¹⁵ G̃̀o p̀̀ Davidi ku Zifi b̀̀su líkpeu, a mà Saulu ní aà gbé̃̀̀ lé m̀̀ a dei. ¹⁶ Ɔ Saulu né Yonataa f̀̀le gè Davidi lè za líkpepiu, à aà gbà s̃̀ ní Lua t̀̀o. ¹⁷ A òè: Nsu to vía n k̃̀o, asa ma mae a e ɔ̀k̃̀amao. M̃̀e ñ̀ỹ̀ kible Isailiɔ̀wa, mapi s̃̀ m̃̀o de n plaade ũ. Ma maepi bee d̃̀ se. ¹⁸ Ɔ aa ỹ̀ỹ̀ ní k̃̀o m̀̀pla Dii ae. Davidi ku líkpeu we, ̃̀ Yonataa tà be.

¹⁹ Bee gb̃̀ea Zifideɔ̀ gè Saulu lè Gib̃̀ea aa m̀̀: Davidi ul̃̀ea wá b̀̀su s̃̀gb̃̀au. A ku líkpeu Hakila s̀̀s̀ip̃̀leu Yesim̃̀o g̃̀omid̃̀k̃̀i oi.* ²⁰ Kí, g̃̀o p̀̀ ní yei píi, m̀̀ we, wí aà kpama. ²¹ Ɔ Saulu m̀̀: Dii báaadaágu, ké a ma w̃̀nagwà yáí. ²² A tá, í ea s̃̀uke. A gu p̀̀ í géu gb̃̀agb̃̀ea ní gbé̃̀̀ p̀̀ aa aà è, asa má mà wà m̀̀ aà ̃̀ñ̀á ̃̀ñ̀o no. ²³ A gb̃̀agb̃̀ea ké à e à aà ul̃̀k̃̀i d̃̀ píi, í ea m̀̀ ma le mà a s̃̀as̃̀ ma, mí géáñ̀. Tó a kú á b̀̀suu wee, má kpálekeaàzi Yuda buiɔ̀ guu píe. ²⁴ Ɔ aa dàzeu aa d̀̀aa Saulue Zifi. G̃̀o bee s̃̀ Davidi ní a gbé̃̀̀ ku Maɔ̀ni gbáau s̃̀ p̀̀ kú Yesim̃̀o g̃̀omid̃̀k̃̀i oi.

²⁵ Ké Saulu ní a gbé̃̀̀ lé m̀̀ kpálekeiaàzi, à a baomà, ̃̀ à p̃̀la gb̃̀epiwa, a ku Maɔ̀ni gbáau. Ké Saulu mà, ̃̀ à p̀leaaàzi Maɔ̀ni gbáau we. ²⁶ Sauluɔ̀ be gb̀̀s̀̀s̀̀i kpele, Davidiɔ̀ be a kpela, aale olo'olobo aale bàale Saulue. G̃̀o p̀̀ Saulu ní a gbé̃̀̀ lé lia Davidiɔ̀zi aa ní kú, ²⁷ ̃̀ gb̃̀e m̀̀ baokpà Saulue à m̀̀:

* **23:19** Sou 54

Ké kpakpa, Filitēo m̀ò lélei wá b̀usuwa. ²⁸ Ǿ Saulu z̀è pélea Davidizie, à g̀è Filitēo lei. A yáì tò wí me gupie K̀kpaalegb̀e.

24

Davidi gia Saulu deai gb̀'eu

¹ Bee gb̀ea Davidi b̀ò we à g̀è z̀òl̀e s̀ēgb̀au, gu p̀ó wí me Engedi. ² Ké Saulu s̀ù ní Filitēo yaa, wa òè Davidi ku Engedi gb̀áau. ³ Ǿ à Isaili z̀ìg̀ò s̀èl̀e gb̀ēon òaa g̀ēo, à dànǹo z̀éu kp̀al̀ek̀ei Davidiozi gu p̀ó wí me Tueo gb̀esisi. ⁴ Ké à k̀a s̀ao kaa p̀ó kú z̀é sae k̀íi, à gb̀è'ε è we, ̄ à g̀èu b̀íikp̀ek̀ei. Davidi ní a gb̀é̄o s̀ò aa ku gb̀è'epiu za a léwa.* ⁵ Ǿ Davidi gb̀é̄o òè: Gwa, g̀oo p̀ó Dii mè á n ibeε nanε n ɔ̀z̀i n̄ ỳak̀eè lá ní yeiwan gb̀a. Ǿ Davidi f̀ile t̄eεε, à Saulu ulada lé z̀ò aà sae. ⁶ A gb̀ea Davidi làasoo lé ìadawà Saulu ula lé p̀ó a z̀òpi yáì, ⁷ a ò a gb̀é̄onε: Kai! Dii su to mà yá bee taa k̀e ma dii p̀ó á kp̀aεo. Má ɔ̀k̀āẁào, asa Dii mé aà kp̀a k̀ia ũ.

⁸ Davidi a gb̀é̄o l̀èl̀e ní yápi yáì, i to aa Saulu d̀èo. Ké Saulu b̀ò gb̀è'eu, àl̀e g̀ēz̄ea, ⁹ ̄ Davidi b̀ò gb̀è'epiu à lez̀uaàzi à mè: Ma dii k̀í! Ké Saulu lili à a kp̀e gwà, ̄ Davidi k̀ùl̀e à a mip̀èl̀è. ¹⁰ Ǿ a ò Sauluε: Tó wà mè ma v̄ai ò ní musu, b̀óyáì ni síi? ¹¹ Gwa! N wé è gb̀a lá Dii n namεε ma ɔ̀z̀i gb̀è'eu. Wa òmεε mà n de, ̄ ma n w̄enagwà, ma mè má ɔ̀k̀ā ma diiwao, asa Dii mé aà kp̀a k̀ia ũ. ¹² Gwae Baa! Gwa, má n ulada lé k̀ūa k̀e! Ma n ula lé z̀ò, āma mi n deo. N d̀ò sa ké má v̄ai ge ìi k̀ūanǹo. Mi t̄aek̄enεo, ̄ níl̀e ma wε. ¹³ Dii mé a yáig̀ōg̀ōw̄ēε, i t̄osimamεε, āma mapi, má

* 24:4 Sou 142

ɔkãmao. ¹⁴ Lá wà yáasikè za ziwa wà mè: Yāvāi ĩ bɔ vāikenaɔ kīie. Má ɔkãmao. ¹⁵ N Isailiɔ kía, dé yái n bɔii? Dé níle péleaàzii? Gbē ge yà? Kòtē yà? ¹⁶ Dii mé a ma yá gwa, i yágõgõwēε, i yānakpaa, i zεmano, i ma bɔ n ɔzĩ.

¹⁷ Ké Davidi yá bee ò Sauluε a làa, Saulu mè: Ma né Davidi, n bɔn wee? ɔ Saulu wii pàle à ɔɔbò. ¹⁸ A ò Davidie: N yá na demala, asa vāi má kènε, ɔ n fiabòmεε ní maa. ¹⁹ N maa pó ní kèmmεε ò tia. Ké Dii ma nanε n ɔzĩ, ni ma deo. ²⁰ Tó gbé bò a ibεεwa, ĩ to aà ta aafiae? Dii maa pó ní kèmmεε gbã fiabonε. ²¹ Má dõ sa ké rýõ gõ kía ũ, níɔ kible Isailiɔwa. ²² Legbēmεε ní Dii tóo, ké rýõ ma bui kaaleo, rýõ ma de bedeo tó midεo. ²³ ɔ Davidi legbè Sauluε. Ké Saulu tà be, ɔ Davidi ní a gbéɔ èa aa tà sēgbāu.

25

Nabali gia ðɔnlekɛi Davidie

¹ Samueli gá, ɔ Isailiɔ kàaa píi, aale ɔɔbò aà gaa yá musu, ɔ wà aà ví a be Lama. Bee gbεa Davidi gè Palana sēu. ² Maɔni gbēε ku, a bɔɔle ví Kaameli we. ɔde saε, a são ví mèn àaa gēo ní bleo mèn àaa sɔo. ɔ à mò Kaameli a são kākēlei. ³ Àà tón Nabali,* aà na tón Abigaili. Nɔepi laai ví mé aà kákaa maa, āma aà gõpi pásĩ mé aà yákeao dòo vío. Kalebu buie.

⁴ Gɔɔ pó Davidi ku sēu, a mà Nabali mò a são kākēlei. ⁵ ɔ à a ĩwaɔ zĩ gbēɔn kwi, a òné: A fele gé Nabali kīi Kaameli, í fɔkpawàmεε, ⁶ í oè à me: Lua n dõ ní aafiao ní n uao ní n gbéɔ píi. ⁷ Má mà

* **25:3** Bee mè mĩsaide.

n mo ní sākākēelena. Ké n sādānao kúwana, wi ìadamáo, mé an kua Kaameli guu, pɔe i késámáo. ⁸ N n zikenapio la, aa one. Ma iwao wegwa, asa dikpe zíe. N zòblenapio ní mapi n néo wá gba pò pò ní è.

⁹ Ké Davidi iwapio kà, aa yápi sèle síu Nabalie ní Davidi tóo, ò aa sàaaàzi. ¹⁰ Ǿ Nabali ònè: Dén Davidi ùi? Bón Yese népi ùi? Zò pò aa kè ní diiwa gbáo dasi. ¹¹ A ye mà a pèe ní ma ío ní nòo pò má dè ma sākākēelenaoneo séle mà kpa gbé pò má ní bokli dsoowa yà? ¹² Ǿ Davidi gbéè èa dàzeu aa tà. Ké aa kà, aa yápio sèle síuè píi. ¹³ Ǿ Davidi ò a gbépioe: A baade a fènda loo. Ǿ an baade a fènda lòo ní Davidipio sò. Gbé pò gè ní Davidioo kà òaa pla taa, ò gbèon òaa do gò ní asoo.

Abigaili awakpaa Davidie a zá Nabali yá musu

¹⁴ A mo lè zikenapio do ge ò Nabali na Abigailie à mè: Davidi gbéè zì aa bò sèu, aa mò fòkpà wá diiwa, ò à pàlamá. ¹⁵ Gbépio sò aa maakèwèe maamaae, aai ìadawáo. Wá kuarínò sèu guu, pɔe lí késawáo. ¹⁶ Goo pò wále sādā ní sae fāane ní gwāasinao píi aaiò liaawázi lán bíiwa. ¹⁷ Làasooke yá pò níyò kewa, asa aa zèò wà vāike wá diie ní aà uadeo píie. Aapi maa, ìli gbé yá'onè maa.

¹⁸ Ǿ Abigaili pèe náaa kpakpa mèn òaa do ní vèeo tùu pla ní sà pò wa kèkèo mèn soo ní pówena kpasao pèn soo ní vèebe kàao mèn basoo ní kaadòembe gii kàao mèn òaa do, aa yè zàa'inaone. ¹⁹ Ǿ a ò a zikenaone: Aò doaa, máo té á kpe. I yáe o a zá Nabalio. ²⁰ Ǿ a di a zàa'ina kpe, àle pila sísiwa. Ké

à b̀̀ s̀̀s̀i kpɛ, à kpàaũ ní Davidio, àlɛ pila s̀̀s̀iwa s̄̀ ní a gbé̀̀, aalɛ m̀̀. ²¹ Davidi lé o a gbé̀̀nɛ: Ma gbé̀̀pi p̀̀́ d̀̀̀aè s̄̀u p̄̀aɛ. Wi aà p̀̀ɛ s̄̀o, ɔ̀ à maa fiab̀̀mɛɛ ní v̄̀aio. ²² Tó ma aà ḡ̀ɛɛ t̀̀̀ b̄̀́e e gu à̀̀ ḡ̀́ d̀̀i, Lua ȳ̀p̄̀às̀i kɛmɛɛ b̄̀́e b̄̀́e.

²³ Ké Abigaili aà è, ɔ̀ à pila a zàa'ínawa kpakpa, à kùlɛ Davidiɛ à wùlɛ a gbɛɛu. ²⁴ Ǿ̀ à kùlɛ aà gbázi à mè: Baa, máme má tàae v̄̀i mado. Mapi n z̀̀blena gba zé mà ȳ̀a'ɔnɛ. Swádo mapi n z̀̀blena ȳ̀aí. ²⁵ Baa, Nabali maao. Nsu n̄̀ aà ȳ̀aɔo. A dɛ lá a t́̀waaɛ. Aà t́̀n Misaide, mé m̄̀saiȳ̀a ɔ̀ ì̀̀ kɛ. Mapi n z̀̀blena s̄̀ mi gbé̀̀ p̀̀́ n ní z̄̀́ eo. ²⁶ Baa, lá Dii ku mé ní ku, Dii ḡ̀́nɛ n̄̀ gbḕ̀dɛ n̄̀ t̄̀si nz̄̀iaɛɛ. Dii to n ibɛɛo ní gbé̀̀ p̀̀́ aalɛ n v̄̀aí wɛɛɛo ḡ̀́ lán Nabaliwa. ²⁷ Tiasa Baa, gba p̀̀́ mapi n z̀̀blena ma m̀̀onɛɛ bee si n̄̀ kpa n ì̀waɔwa. ²⁸ Sùuukɛ ní mapi n z̀̀blenao ní ma tàaeo. Dii a to n buio aà kible ḡ̀̀̀piɛ, asa ni z̄̀́ka Diiɛɛ, mé wa v̄̀aie ema bauo. ²⁹ Baa tó gbḕ̀e f̀̀lɛ lé pélenzi n d̄̀i, Dii n Lua a n w̄̀ni d̀̀nɛ ní m̀̀galaoɛ, i n ibɛɛo w̄̀ni da a gbɛmau, i zu. ³⁰ Baa, tó Dii ȳ̀amaak̀̀nɛ lá à a legbè̀̀wà píi, mé à n dile Isailio d̀̀aana ũ, ³¹ n láasoo su ì̀adama, i n daȳ̀au gbḕ̀dɛa p̄̀́ ge t̄̀sia nz̄̀iaɛ ȳ̀́ musuo. Baa, tó Dii maak̀̀nɛ, to mapi n z̀̀blena ma ȳ̀́ à̀̀ d̀̀ngɛ.

³² Ǿ̀ Davidi ò Abigailiɛ: Wà Dii Isailio Lua sáaukpa. Ǿ̀mɛ n z̄̀́ daimalɛ gbã. ³³ Ma n sáaukè s̄̀ ní laai p̀̀́ n ma gbao, asa níme n ma z̀̀ukè gbã, ɔ̀ mi gbḕ̀dɛ ma t̄̀s̄̀ maz̄̀iaɛo. ³⁴ Tó bee no, ní Dii Isailio Lua p̀̀́ ḡ̀́mɛɛ mà v̄̀aikɛnɛo, tó ni w̄̀a n m̀̀ daimalɛ ȳ̀aao, d̄̀́ ȳ̀a gu a d̀̀ Nabali ḡ̀́ewao. ³⁵ Ǿ̀ Davidi p̀̀́ p̀̀́ Abigaili m̀̀oɛ s̄̀́ à mè: Ka bɛ aafia. Ma n ȳ̀amà,

ma yɔlaakènɛ.

Nabali gaa n̄ Davidi Abigalio seao

³⁶ Ké Abigaili kà Nabali k̄i, a è àlɛ pɔnablɛble lán kíawa. Aà pɔ kèna, à v̄ɛ gbè à kà. ɔ aà napi i lɛbɔ à yã è baa yɔɔ e gu gè d̀̀. ³⁷ Ké gu d̀̀, v̄ɛ wèe Nabaliwa, ̄ aà na yá pɔ kèpi sèlɛ siuè. ɔ s̄ kèaàgu, à g̀ lán gbɛwa. ³⁸ Gɔɔ kwi taa gbɛa Dii gotòwà, ̄ à g̀.

³⁹ Ké Davidi Nabali gaa bao mà à mè: Wà Dii pɔ zèmanɔ sáaukpa, à wí pɔ Nabali dàa b̀mɛɛ. A ḡmɛɛ mà v̄iɛ, ̄ a tò Nabali v̄iɛa wí aàz̄ia musu. Bee gbɛa Davidi gb̄ɛ z̄i Abigailiwa aa oè á ye aà sɛ nɔ ũ. ⁴⁰ Ké Davidi iwapiɔ kà Abigaili k̄i Kaameli, aa è: Davidi mé wá z̄iɛ, a ye n da'uakɛ. ⁴¹ ɔ à f̄lɛ kùlɛ à a mipèlɛ à mè: Aà z̀blenan ma ũ, ma sɔu mà mà a dii iwao gbá pípiné. ⁴² ɔ à f̄lɛ d̄i zàa'ina kpɛ g̀̀. Aà nɔɛ z̄ikɛnɔ gèaàɔ gb̄ɛɔn sɔɔ. Aa dàzɛu n̄ Davidi z̄inaɔ, ̄ à g̀ aà nɔ ũ. ⁴³ Davidi Yezɛlɛ gb̄ɛ Ainɔaũ k̄ia nɔ ũ lɔ. An pla m̄pii aà naɔnɛ. ⁴⁴ ɔ Saulu a né Mikali pɔ dɛ Davidi nɔ ũ yã kpà Laisi né Paletie, Galiũ gb̄ɛwa.

26

Davidi gia Saulu d̄ai ḡɛn plaade

¹ Zifidɛɔ gè Saulu lè Gibɛa, aa è: Davidi ulɛa Hakila s̄is̄ipɔlɛu bɔaa n̄ Yesimɔɔ.* ² ɔ Saulu gè Zifi s̄ɛu n̄ Isaili z̄ig̀̀ gb̄ɛɔn òaa ḡɛo, aalɛ Davidi wɛ s̄ɛpiu. ³ Saulu b̀okpà zɛ saɛ Hakila s̄is̄ipɔlɛ pɔ bɔaa n̄ Yesimɔɔ, mé Davidi ku s̄ɛu. Ké a mà Saulu lé

* 26:1 Sou 54

pɛlɛazi, ⁴ ɔ̀ à asiigwanaɔ zì, ɔ̀ a dɔ̀ sa ké Saulu kà. ⁵ ɔ̀ Davidi fɛlɛ gɛ̀ gu pɔ̀ Saulu bòokpàù. A Saulu n̄ a zìgɔ̀ dɔ̀aana Nɛɛ n̄ Abinɛɛo wúlɛkii è. Saulu wúlɛa bòo guoguo, aà gbɛ́ɔ káɛa liaaaàzi. ⁶ ɔ̀ Davidi Iti bui Aimɛɛki n̄ Zeluia n̄ Abisaio là à mɛ̀: Démɛ a gɛmanɔ̀ bòopiu Saulu kii? ɔ̀ Abisai òɛ̀: Mámɛ má gɛnno. ⁷ Ké Davidi n̄ Abisaio lɔ̀lɛ zìgɔ̀pɔ̀zi gwá, ɔ̀ aa Saulu è wúlɛa, àlɛ i'o bòo guoguo, aà sɔ̀na pɛlɛa aà mizì. Abinɛɛ n̄ a gbɛ́ɔ wúlɛa liaaaàzi nípii.

⁸ ɔ̀ Abisai ò Davidiɛ: Lua n̄ ibɛɛ nàɛ n̄ ɔ̀zì gbãɛ. To mà aà zɔ̀ n̄ sɔ̀nao mà naaa n̄ tɔ̀lɛo. Má aà zɔ̀ gɛ̀n doɛ, i ke gɛ̀n pla no. ⁹ ɔ̀ Davidi òɛ̀: Nsu n̄ aà dɛo. Démɛ a ɔ̀kã kía pɔ̀ Dii kpàwa ade bɔ̀ pãì? ¹⁰ ɔ̀ Davidi èa mɛ̀: Dii ku! Dii mé a gotɔ̀wà, aà gɔ̀ɔ̀ pà à gàn nò, à gà zìlaun nò. ¹¹ Kai! Dii su to mà ɔ̀kã kía pɔ̀ á kpàwao. Wà gɛ̀ wà sɔ̀na pɔ̀ kú aà mizì sɛ̀ n̄ aà ituuo, wí gɛ̀ò zéa. ¹² Davidi sɔ̀na n̄ ituu pɔ̀ kú Saulu mizìo sɛ̀, ɔ̀ aa gɛ̀ò zéa. An gbɛ̀e i n̄ eo, aa n̄ yá dɔ̀o, aalɛ i'o nípiiɛ. An gbɛ̀e i vuo, asa Dii mé tò í zɔ̀o dàńla.

¹³ Ké Davidi bùa swa baale, ɔ̀ à zè sɛ̀sɛ̀ musu za zàzà, gu yàasa daa n̄ zānguo. ¹⁴ ɔ̀ à lɛzù Abinɛɛ n̄ a gbɛ́ɔzi à mɛ̀: Abinɛɛ yòoo! N níɛ yà? Abinɛɛ wèwà à mɛ̀: Démɛ lé lezu kíazii? ¹⁵ Davidi òɛ̀: Nɛgɔ̀nan n̄ ũo lò? Gbɛ̀e kànwa Isaili bùsue? Gbɛ̀e mɔ̀ n̄ dii kí dɛi. Bóyãì níɛ aà dɔ̀ao ní? ¹⁶ Ni yá dɔ̀ n̄ kèo. N Dii a ka gaaɛ, asa i á dii kí pɔ̀ Dii kpàè dɔ̀ao. Gwae! Kí sɔ̀na n̄ aà ituu pɔ̀ kú aà mizìo ku máɛ? ¹⁷ Saulu Davidi lɔ̀ dɔ̀, ɔ̀ à mɛ̀: Davidi ma né, n̄ lɔ̀on wee? A wèwà à mɛ̀: Ma dii kí, ma lɔ̀ɛ. ¹⁸ Davidi èa mɛ̀: Bóyãì ma dii lé pɛlɛ mapi a zòblenazii? Bó má kèi? Bó má wíwii? ¹⁹ Ma dii kí, swákpa mapi n̄ zòblena

yáí sa. Tó Dii mé n sóikèa, aà ma sa'oa gíma. Tó gbēnazinaone sō, Dii láaikemá, asa aa ma ya ma bō Dii gbéō guu, aa mē mà gé zōblei dii zìloone. ²⁰ Nsu to wà ma de zà ní Diioo. Isailio kía bō kòotē wei lá wìb dōna ya gbèsisìb musuwa. ²¹ Ǿ Saulu mē: Ma duunakè. Ma né Davidi, ea su. Má íadama lō, asa n ma wēni dà gbia gbā. Sianaε, ma misaiyā kè, ma zā yáwa maamaaε. ²² Ǿ Davidi òè: N sōnan ke. To n iwae bua mō síi. ²³ Dii ì flabo baadeε a maake ní a náaio musu. Dii n nameε ma ɔzì gbāε, āma mi we ɔkàmao, ké Diipi mé n kpa kía ũ yáí. ²⁴ Lá ma n wēni beεε dē gbā, Dii ma wēni beεε dō màa, i ma si vāi píiwa. ²⁵ Ǿ Saulu òè: Lua báaadangu ma né Davidi. Nyō yāzōke, n mi aɔ daa íaε fá. Ké Davidi gēzεa, ǿ Saulu tà be.

27

Davidi kua Filitēō būsuu

¹ Davidi láasookè à mē: Saulu a ma de gɔɔewa. Tó mi bàale ma ta Filitēō būsuo, a bōmanō nao. Tó ma bàalè, Saulu a ma wea tó, mí bō aà ɔzì. ² Ǿ Davidi fēle gè Gata kí Akisi, Maɔki né kíi. Gbēɔn àaa àaɔō gèaàno. ³ Ǿ Davidi ní a gbéō zōle Gata ní Akisio, baade ní a bedeɔ. Davidi ku we ní a na gbēɔn plaɔ, Yezεεε gbé Ainɔaũ ní Kaameli gbé Abigaili pó de Nabali nɔ ũ yāao. ⁴ Ké wa ò Sauluε Davidi bàalè tà Gata, i péleaàzi lō.

⁵ Davidi ò Akisie: Tó n ma wegwàε, ma gba zé mà zōle guei n zōεwiaɔ do guu. Mapi n zōblena má ye mào kunnɔ n mεεwiauo. ⁶ Zibeezì ǿ Akisi Zikilaga kpàwà, ǿ à gō Yuda kíaɔ pó ũ e ní a gbāo. ⁷ Davidi kua Filitēō būsuu kà wè do ní mō síiō.

8 ɔ Davidi ní a gbéǎ gè lèlè Gesuuɔwa ní Giizìo ní Amalekiò. Gbépiò ku bùsupiu za zie boa za Sulu e à gè pè Egipiwa. 9 Tó Davidi zìblè bùsupi wéleɔwa, ìli gǎe ge nɔe to béèò, sãò ní zuò ní zàa'inaò ní yiongoò ní pɔkasàò ò ì naaa. Tó à tà, ì gé Akisi kíi, 10 ò Akisi ì aà la gu pò à lèlèu gbéɔwa zìbeezi. Davidi ì oè a ge Nεgeve bùsuu, Yudaò ge Yelameli buiò ge Keniò kíie. 11 Davidi lí gǎe ge nɔe to béè wà suò Gatao, asa à mè: Gbèe asu wá kɔmaleke à me má kè kéwa ge kéwao. Màa ì ke gɔò pò a ku Filitèò bùsuu. 12 Akisi Davidi náaikè à mè: Isailiò ye aà gíyáio. Aò de ma zòblena ùe gɔòpii.

28

Saulu ní nɔe welende gèsisinao

1 Zìbeezi Filitèò ní zìgǎò kàaa, aa ye gé zíkai ní Isailiò. ɔ Akisi ò Davidiε: Asa ní dǎ ké mpi ní n gbéǎ á gemanò zíkaió? 2 ɔ Davidi òè: Too, níyǎ e sa lá mapi n zòblena má ke. ɔ Akisi òè: Tó màaε, má n ke ma dǎana ùe e gɔòpii.

3 A mò lè Samueli gà kò, Isailiò kàaa píi, aa ólò aà gaa yá musu, ò aa aà vǎ a be wéleu Lama. Saulu welendeò ní gèsisinaò yà Isaili bùsuu.* 4 Ké Filitèò kàaa, aa mò bòokpà Sunεù. ɔ Saulu Isailiò kàaa píi, aa bòokpà Giliboa. 5 Ké Saulu Filitè zìgǎò è, vǎ aà kù, sǎ kèaàgu maamaa. 6 A gbèa Diiwa, ò Dii i wewà nana guu ge ní gbelaao† ge ní ànabioo. 7 ɔ Saulu ò a ìwaɔne: A nɔe welende gèsisina wεεlemεε

* 28:3 Lev 20.27, Iko 18.10-11 † 28:6 Nao 27.21

mà gé yāgbəaiwà. Ɔ aa òè: Nɔɛ wɛlɛndɛ gɛ̀sisinae ku Ɛndoo.

⁸ Ɔ Saulu azia lile à pɔkasa pàlɛɔ dà, ɔ à gè nɔɛpi lè gwāasina ní a gbɛɔn plaɔ sānu. A òè: To n t́aa ḿ, ní ge ṕ ma aà t́ òne sísimɛɛ. ⁹ Ɔ nɔɛpi òè: N d́ śasā ý ṕ Saulu kè. A a b́usu ź wɛlɛndɛɔ ní gɛ̀sisinaɔne. B́yáí níle baikpamɛɛ wà ma dei? ¹⁰ Ɔ Saulu legbèè ní Dii t́o à m̀: Má sí ní Diio wa íadama ýɛ bee musuo. ¹¹ Ɔ nɔɛpi m̀: Ge kpele mà sísinɛí? A m̀: Samuɛliɛ. ¹² Ké nɔɛpi Samuɛli è, à wii pàlɛ a ò Sauluɛ: Mmɛnn Saulu. B́yáí n ɔ̀nɔ̀kèimɛɛí? ¹³ Ɔ ḱipi òè: Nsu to vía n ḱu. B́ ní èi? A òè: Gyaade má è, àlɛ b́ t́ɔlɛu. ¹⁴ Saulu aà là à m̀: Kpelewa a dei? A òè: Mae zie mé lé ḿ, a ulada daa.

Ɔ Saulu d́ ké Samuɛliɛ, ɔ à k̀lɛ à ẁlɛ a gbɛɛu. ¹⁵ Ɔ Samuɛli aà là à m̀: B́yáí n íadàa, níle ma sísii? A ẁwà à m̀: Ma wétɛa źɔ èɛ. Filitɛɔ mé m̀ zíkaimanɔ, mé Lua b̀ ma kpɛɛ. Ili wea ní ānabio ge nana guu bo. A ýí ma n sisi. Omɛɛ lá má kɛ. ¹⁶ Samuɛli òè: Dii b̀ n kpɛ à g̀ n ibɛɛ ũɛ, mé níle yāgbɛaa s̄ bɛ? ¹⁷ Dii k̀nɛ lá a d̀mɛɛ má òwɛɛ. A n b́ kpalau à n gbédee Davidi kp̀au.† ¹⁸ Dii bee k̀nɛ gbã, ké ni aà yāmao ýíɛ. Ni p̀k̀uma p̀s̄í b̀b̀ɔ̀è Amalɛkiɔwao.§ ¹⁹ Dii a Isailiɔ ní mpio kpa Filitɛɔwɛɛ. Mpi ní n nɛḡɔɔ áɔ kumanɔ la zia. Dii a Isaili źḡɔɔ kpa Filitɛɔwa. ²⁰ Samuɛli ýpi tò vía Saulu k̀ maamaa, ɔ à l̀lɛ a gbɛɛu sɔlɔlɔ g̀ɔɔ. Aà ỳɛɛ l̀a, asa i p̀ɛ ble g̀ɔɔ bee ge gwá beeo.

²¹ Ké nɔɛpi m̀ Saulu ḱí, a è gili g̀ɛ̀àagu maamaa,

† 28:17 1Sam 15.28 § 28:18 1Sam 15.3-9

Ɔ a òè: Mapi n zòblena ma n yāmà, ma azia kaikè, ma yá pò ní òmεε kè. ²² N n zòblena yāma sa. To mà ble dilene, ní ble, ké n gbáakū, ní gēzea. ²³ Ɔ Saulu gĩ à mè: Má pòbleo. Ké aà ìwaɔ nàewà sānu ní nɔepio, Ɔ à ní yāmà. Ɔ à fèle búsuu à zòle liiwa. ²⁴ Nɔepi zunɛbɔbɔ mɛkpaa ví dɔa a be. A gè a dè gòɔ, Ɔ à pēeti sè a dè à kàa kèò. ²⁵ A òlɛ Saulu ní a ìwaɔne. Aa blè, Ɔ aa fèle tà gwá bee gòɔ.

29

Filitē kias Davidi gbaεa Zikilaga

¹ Filitēɔ ní zīgɔɔ kàaa Afeki, mé Isailiɔ bòo ku Yezelεε nibɔnai. ² Filitē kias lé gē ní ní zīgɔ gāliɔ, an keeɔ gbēɔn basɔbasɔ, an keeɔ òaasɔsɔ. Davidi ní a gbéɔ té ní kpe ní Akisio. ³ Ɔ Filitē kíapiɔ Akisi là à mè: Èbelue beeɔ sɔ be? A wè má à mè: Davidin ke. Isailiɔ kí Saulu ìwaeε yāa. A gɔɔplakèmanɔ. A wē kèmanɔ se. Sea za gɔɔ pò à mò ma kíi e gbā, mi yāe ewào. ⁴ Ɔ kípiɔ kpēnεkèaànɔ aa mè: Gōepi gbaε aà ta gu pò ní kpàwàù. A e géwanɔ zílauo, ké asu liaawanɔ weo yái. Kpelewa a e ke na ní a diioi, mé i ke aà tá ní wá gbēeɔ mio bàasioa? ⁵ Davidi pò wà lesi wà òwà aà yá musun weo lò? Wà mè:

Saulu gbéɔ dèdè òaa sɔo (1.000),

Davidi sɔ òaasɔsɔ lεε kwi (10.000).

⁶ Ɔ Akisi Davidi sisi a òè: Má sɔ ní Diio n kemεε gbēmaa ũε, mé n geamanɔ zílauo kèmeε na, asa sea za gɔɔ pò n mɔ ma kíi e gbā, mi yāe emao. Ama ní maa kiasne. ⁷ Ea tá ní n aafianao, ké ísu yāe ke à ke íio. ⁸ Ɔ Davidi Akisi là à mè: Bó má kèi? Sea za gɔɔ pò ma mɔ n kíi e gbā, bó ní èai? Bóyāi má e gé

zíkai ní ma dii kí ibeεεo ni? ⁹ Ǿ Akisi òè: Má d̄s ké ní maamεε lán Lua malaikaewa, āma wá kíaο mè n̄su géwanο z̄lauoε. ¹⁰ Tó gu d̄ò, fελε kοοkοο ní n dii Saulu zòblena pó m̀nnοο, í tá. ¹¹ Ǿ Davidi f̄λε kοοkοο ní a gb̄é̄o, aale tá Filit̄εο bùsuu. Filit̄εο s̄o aa gè Yezελεε.

30

Davidi Amalekiο midεa

¹ Davidi ní a gb̄é̄o kà Zikilaga a gοο àās̄dezi. A mο lè Amalekiο mò lélei Negενε bùsuwa ní Zikilagao ní kpe. Aa lèle Zikilagawa, aa tes̄òwà. ² Aa n̄εe pó kú weo kùkù, nen̄εnaο ní n̄εez̄oο pii. Aai ní gb̄εε deo, aa ní séle aa zes̄èr̄n̄εe. ³ Ké Davidi ní a gb̄é̄o kà ní be w̄éleu, aa è wà tes̄òwà, wà ní n̄εe ní ní neḡ̄εo ní ní nen̄εeο kùkù. ⁴ Ǿ Davidi ní gb̄é̄ pó kuanοο wiilè aa ɔ̀lò e an ȳεε làa, e aa f̄̄ lé ɔ̀lò l̄o. ⁵ Wà Davidi n̄o m̀n̄ plaο Ain̄oaū ní Abigailio kù wà tàr̄n̄o. ⁶ Davidi w̄ét̄εa è maamaae, asa wàle me wà aà pápa ní gb̄eo wà deε. Gb̄épii n̄òse ò̀kpà an neḡ̄εo ní ní nen̄εeο yá musu. Davidi gb̄āa'è Dii a Luawa, ⁷ ̄s̄ a ò sa'ona Abiataae: Mó ní n sa'o'ulao. Ké à m̀òè, ⁸ ̄s̄ Davidi yāgb̄èaò Diiwa à aà là à m̀è: Mà péle gb̄āam̄n̄εdepīozi má ní lea? A òè: Pélēn̄zi, n̄ȳ̄ó ní leε, ní n gb̄é̄o suaba. ⁹ Ǿ Davidi dàzeu ní gb̄ēon òaa àāo. Ké aa kà Besoo swai, gb̄ēo ḡò we. ¹⁰ Gb̄ēon òaa doo ȳεε làa, aai f̄̄ bùa swapiwao, ̄s̄ Davidi bùa à p̄le ní gb̄ewa ní gb̄ēon òaa plaο.

¹¹ Aa Egipi gb̄εe è s̄eu, ̄s̄ aa ḡèaànο Davidi kíi. Aa bl̄e kpàwà a bl̄è. Aa í kpàwà a m̄i. ¹² Ǿ aa kaad̄emb̄e gii kpàwà ní v̄εbe k̄aao m̀n̄ pla a s̄ò. Ǿ aà me s̄u, asa à kè f̄āane àā gw̄āas̄in̄ àā p̄blesai

imisaie. ¹³ Ǿ Davidi aà là à m̀̀: Dé gbén n ũi? N b̀̀ máe? Ǿ Egipi gbépi m̀̀: Amaleki z̀̀n ma ũ. A g̀̀ẁ̀ àa`n ke, ma dii p̀̀kp̀̀mazié, ké mále gyáke yáí. ¹⁴ Wa lele Negene búsuwae, gu p̀̀ Kéletio kuu ní Yuda`n ní Kalebu buio, Ǿ wà tes̀̀ Zikilagawa. ¹⁵ Ǿ Davidi aà là à m̀̀: NyǾ f̀̀ geman`n gbépio kíia? A wèwà à m̀̀: Tó n legbè̀̀m̀̀ ní Lua t̀̀o ké nýǾ ma deo, mé nýǾ ma kpa ma diiwao, má genno ní kíi.

¹⁶ Ǿ à gèaàn`n. Ké aa kà, aa ní lé aa f̀̀aaa gupiiu, aale p̀̀ble aale imi, aale p̀̀nake ní p̀̀z̀̀ẁ̀ p̀̀ aa sèle Filitè`n búsuu ní Yuda búsuo`n yáí. ¹⁷ Ǿ Davidi síngu à ní dede sea za oosiele e gu sía d̀̀a oosi. An gbèe i b̀̀kíi eo, sema èwaaso gbè`n òaa pla p̀̀ di yiongo kpe aa bàalè`n bàasio. ¹⁸ Davidi gbé p̀̀ Amaleki`n ní k̀̀k̀̀ẁ̀ suabà píi ní a n`n m̀̀n pla. ¹⁹ An gbèe i késà`n, néfènen gbèz̀̀ẁ̀, neg̀̀ẁ̀ ní nen`n píi. Baa p̀̀ p̀̀ aa sèlè`n, Davidi èa p̀̀pio sí píie. ²⁰ A sà`n ní zuo nàaa, Ǿ aà gbé`n p̀̀tuopio kpán'aekè aa m̀̀: Davidi p̀̀`n ke.

²¹ Ké Davidi kà gbè`n òaa do p̀̀ an yèèè làa, aai f̀̀ gèan`n, aa g̀̀ Besoo swai`n kíi, aa b̀̀le dàaàle ní gbé p̀̀ kuaàn`n. Ké Davidi s̀̀nzi, à f̀̀kp̀̀má, ²² Ǿ gbèp̀̀ ǹ̀sevãide p̀̀ té Davidizì`n m̀̀: Lá aai géwan`n, wá p̀̀ p̀̀ wá sí`n kee kp̀̀má, mé i ke an baade na ní a né`n bàasio. Aa ní se tá`n. ²³ Ǿ Davidi m̀̀: Ma gbé`n, ásu ke màa ní p̀̀ p̀̀ Dii kp̀̀wá`n, asa à wá d̀̀a, à gbàam`nede p̀̀ lèlèwá`n nàwèè wá z̀̀ie. ²⁴ Gbèe a yá p̀̀ á òe bee sio fá. Gbé p̀̀ g̀̀ aale p̀̀ẁ̀ d̀̀a`n asea a`n dou`n ní gbé p̀̀ gè z̀̀lau`n p̀̀ẁ̀. Wá kpaalek̀̀e sáasaa. ²⁵ Ké Davidi yápi díle, Ǿ à g̀̀ ikoyá ũ Isaili`n za g̀̀ẁ̀ bee e ní a gbá.`n.

26 Ké Davidi kà Zikilaga, à pò pò a si kee kpàsã Yuda gbeẓzò pò de a gbèna ùne à mè: Gba pò á è pò pò wá si Dii ibeewa guuon we. 27 A kpàsáné Beteli ní Lamotu Negerewo ní Yatiio 28 ní Aloeo ní Sifemoo ní Essemoo 29 ní Lakalao ní Yelameli bui wéleó ní Keni wéleó 30 ní Oomao ní Boo'asáo ní Atakao 31 ní Heblóo ní gu pò Davidi beu ní a gbéó píi.

31

Saulu ní a neg̃eó gagaa (1Lad 10.1-12)

1 Filitéó zikà ní Isailio, ò Isailio bàalèné, an da-side gaga Giliboa gbepoleu. 2 Filitéó pèle Saulu ní a neg̃eózi, ò aa aà népio Yonatãa ní Abinadabuo ní Malakisuo dède. 3 Zi pò wàle ká Saulu sae pásikù, ò kàzunaò aà pà, à kè'ia maamaae. 4 A ò a zikabokūnae: N n fènda wo, ní ma zò n ma deò. Tó màa no, gyafodee beeo ma zò, aai kò'o manò. O via aà zikabokūna kù, i weio, ò Saulu a fènda sè à azia ò'oa. 5 Ké aà zikabokūna è à gà, ò à azia ò'oa a fèndaa sò, à gaaànò. 6 Màa Saulu ní a neg̃e gbèon àaòó ní a zikabokūnao ní a gbéó gaga sãnu gòò doupi zí píi.

7 Ké Isaili pò kú guzuléu weo ní ní gbé pò kú Yuudé baaleo è ní zig̃o bàalè, mé Saulu ní a néo gaga, aa bàalè aa ní wéleó tò we, ò Filitéó mò zòléu. 8 Ké a gu dò, ò Filitéó mò, aale pò wolo gbé pò gagaowa, ò aa Saulu ní a né mèn àaòpio ge è kàlea Giliboa gbepoleu. 9 O aa Saulu mi zò aa aà gòkeboò wòlowà, ò aa gbéó zì aa a baokpàkpa Filitéó bùsu gupiiu ní ní táakpéo. 10 Wà aà gòkeboò kàle tãa pò wí me Asetaati kpéu, ò wà aà ge lòo Betesã bíiwa.

¹¹ Ké Yabesi Galadadeo yá pò Filitẽo kè Saulu epi mà, ¹² ò an ne gɔnao fẽle píi, aa táa'ò gwãasin búu bee, aa Saulu ní a néo geo búa Betesã bíiwa, ò aa tàò Yabesi, aa kàteu we. ¹³ Aa ní wáò sèle aa ṽ baali gbáú Yabesi, ò aa leyè gɔɔ sopla.

Bibeli Luayátaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

lxi

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9